

Ferdinand von Wrangell'i nimeline
Roela Põhikool

VINNI VALD 1990-2005

Kodu-uurimistöö

Koostaja: Maarja Laneman (9. klass)

Juhendaja: Maret Tralla

Roela 2006

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. PIKK TEE OMAVALITSUSENI	5
1.1. Külanõukogust sai vald.....	5
1.2. Vinnil vallapaberid käes!	7
1.3. Vinni valla lühike ajalooline ülevaade haldusüksuse kujunemisest	9
2. VINNI VALD	10
2.1. Üldinfo ja valla ülesanded	10
2.2. Vinni vallavolikogu	11
2.2.1. Vallavolikogu ainupädevus	11
2.2.2. Vinni Vallavolikogu liikmed ja komisjonid 2005. a. oktoober	12
2.2.3. Revisjonikomisjonist	13
2.2.4. Sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni tööst.....	14
2.2.5. Haridus- ja kultuurikomisjoni tööst.....	16
2.2.6. Volikogu tööst aastatel 1999-2005	17
2.3. Vallavalitsus kui omavalitsuse täitev ja korraldav organ	21
2.4. Saagem tuttavaks	21
2.4.1. Valla ametnikud 2005 oktoober.....	21
2.4.2. Vallavanemad	22
2.4.3. Sõna on looduskaitse spetsialistil	26
2.5. Valla asutused	28
2.5.1. Koolid	28
2.5.2. Lasteaiad	28
2.5.3. Muud asutused	28
2.5.4. Raamatukogud	28
2.5.5. Klubid ja rahvamajad.....	29
2.5.6. Muuseumid	29
2.5.7. Noortekeskused.....	29
2.5.8. Sotsiaalasutused.....	30
2.6. Rahvastikuregister annab teada... ..	30
3. MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL.....	32
3.1. Peasuunad	32
3.2. Välissuhted	35
3.3. Tammiku Kodu	37

3.3.1. Tammiku Kodus on endale uue kodu leidnud neli hoolealust.....	37
3.3.2. Tammiku Kodus peeti lahtiste uste päeva	37
3.3.3. Aastavahetus Tammiku Kodus	38
3.3.4. Tammiku Kodu uues kuues	38
3.3.5. Tammiku Kodu laienes.....	39
3.3.6. Tammiku Kodu tegemised aastal 2004	40
3.3.7. Tammiku Kodu tänab	41
3.4. Eduard Vilde nimelise kirjandusauhinna laureaadid	41
3.5. Vinni – Aasta Koolitussõbralikum Omavalitsus 2003	42
3.6. Lõputult arutada ei saa.....	43
KOKKUVÕTE	46
KASUTATUD ALLIKATE JA KIRJANDUSE LOETELU	47

SISSEJUHATUS

Käesoleva kodu-uurimistöö teema „Vinni vald 1990-2005“ valisin sellepärast, et meie koolis ei ole uuritud ega tehtud ühtegi tööd koduvallast. Vinni vald oli meie maakonnas esimene vald ja 1. novembril 2005. a. sai ta viieteist aastaseks. Kuna ühiskonnaõpetuse tunnis õppisin kohalikku omavalitsust, siis tekkis huvi uurida lähemalt oma valda, sest olen elanud siin vallas vähem kui aasta ja ei teadnud Vinni vallast midagi.

Töö eesmärgiks on uurida, kuidas külanõukogust sai vald, mida selleks ära tehti ja kes olid need uuendusmeelsed inimesed. Saada teada valla ülesehitus ja tema peamised ülesanded ning mida on tehtud ja mis on teoksil.

Töö on jaotatud kolmeks suureks peatükiks, mis jagunevad mitmeks alalõiguks.

Esimene peatükk „Pikk tee omavalitsuseni“ annab ülevaate sellest, millised muudatused toimusid, kui külanõukogust sai vald ja kes olid need uuendusmeelsed inimesed.

Teine peatükk „Vinni vald“ tutvustab kohaliku omavalitsuse ülesehitust ja peamisi ülesandeid. Saame teada valla asutused ja -ametnikud.

Kolmas peatükk „Mis tehtud, mis teoksil“ meenutab ka seda, mis on Vinni vallas tehtud ja heidab pilgu ka tulevikku.

Uurimistöö põhineb ajakirjanduses ilmunud artiklitel, suulistel ja kirjalikel meenutustel ning raamatutest leitud andmetel.

Selle töö valmimiseks andsid oma osa paljud Vinni valla praegused ja endised elanikud. Tänu neile see töö valmiski.

1. PIKK TEE OMAVALITSUSENI

1.1. Külanõukogust sai vald

1980. a. kesksaigaks oli nõukogude süsteem jõudnud majanduslikku, poliitilisse ja sotsiaalsesse kriisi. Gorbatšovi perestroika tuuled viisid poliitilise ideoloogia muutustele, aktiveerisid ühiskondliku liikumise. Üha enam leidis inimesi, kes julgesid ise arvata ja mõelda, üha sagedamini juleti oma arvamus või seisukoht avalikult välja öelda. Ka kohtadel, külanõukogudes hakati mõtlema, miks ei võiks siingi hakata tegema uuenduslikku poliitikat.

Üks uuendusmeelsetest oli ka 1987. a. suvel Vinni külanõukogu täitevkomitee esimehena tööle asunud Jüri Allikalt. Idee luua/taastada omavalitsused viis Allikalt kokku paljude mõttekaaslastega. Teda kaasati mitmete töögruppide ja komisjonide töösse ka vabariiklikul tasandil eesmärgiga taastada omavalitsussüsteem ja töötada välja selleks vajalik seadusandlik baas. Kohaliku omavalitsuse taastamise korraldamise eest autasustas Eesti Vabariigi President Arnold Rüütel mitmeid inimesi. Autasude saajate hulgas oli ka Jüri Allikalt, keda autasustati Valgetähe IV klassi teenetemärgiga.

Kõrgeid autasusid üle andes ütles president, et nemad, toonased tegijad riskisid eluga, polnud ju teada, mis ees ootab. Ühte nad siiski teadsid: nad andsid oma tegudega võimaluse meile, tänastele olijatele arendada nende loodud ühiskonda edasi.

Täitevkomiteest omavalitsuseni käidud pikast teest Jüri Allikalt räägibki.

Ülemnõukogusse valitud rahvasaadikutel oli külanõukogus oma vastuvõtupäevad. Meie saadiku Evi Kiigega mõtteid vahetades puudutasime vestluses ka küsimusi, mida saaks saadik ülemnõukogus ära teha lisaks seal ette antule. Evi Kiik jõudis ühel hetkel äratundmisele, et ta astub saadiku kohalt tagasi, kuna ei suuda olla vajalikul määral ajakohane poliitik. Ja kirjutas ÜN Presiidiumile tagasiastumispalve. Asjade käiku siia uurima tulnud ÜN Presiidiumi esindaja tahtis veenduda, kas saadikut sunniti tagasi astuma või tegi ta seda vabatahtlikult. Selgus, et otsus oli vabatahtlik. Hindan Evi Kiike, et ta leidis endas jõudu öelda ei nõukogudeaegsele valimissüsteemile ja andis võimaluse oma tagasiastumisega saada Ülemnõukogusse poliitiliselt aktiivsed ja ajakohaselt mõtlevad inimesed.

Kuulutati välja erakorralised valimised, kuhu meilt kandideerisid Edgar Savisaar ja Tiit Made. Mõlemad mehed rääkisid IME-st ja omavalitsusest. Tahtsime, et ÜN-i pääseksid ka meie mõtteviisi esindajad. Vajasime tagasisidet ja abi, et arendada oma ideed.

Juhtus huvitav pretsedent külanõukogu 1989. a. eelarve vastuvõtmisega. Rutiinne eelarve tegemine käis tol ajal nii, et rajoonist anti numbrid ette, mida meie pidime siis kinnitama. Meie aga kinnitasime etteantud numbritest teise, suurema eelarve. Otsustasime jätta endale maksudest suuremad laekumised, kui etteantud numbrid seda lubasid, kuna ükski seadus seda otseselt ei keelanud.

Rahandusosakond jäi meie eelarve peale nõutuks ja pidas aru Rahandusministeeriumiga. Sealt soovitati Vinni külanõukogul oma eelarve knopkaga seinale riputada. Nõuti „õige“ otsuste tegemist rajoonist etteantud numbrite alusel. Keeldusin. Ministeeriumis oldi vihased, kuidas julges üks külanõukogu võtta vastu sellist eelarvet. Selle eest taheti mind küll karistada, aga see jäi saamata, kuna meie rahandusosakonnas ja rajooni täitevkomitees olid arusaajad, uuemeelse mõttelaadiga inimesed. Oma eelarve loo paikasin avalikkusele välja IME foorumil. Tekkis sensatsioon. Minuga tehti sellel teemal raadiosaade ja kajastati ajakirjanduses.

Siis korraldati Paides küla- ja linnanõukogude täitevkomiteede esimeestele üleriiklik nõupidamine, kus osales ka Arnold Rüütel. Seal välja öeldud ideedest algas põhjalikum omavalitsuse tegemise plaan, mõeldi ka juba praktilistele küsimustele. Selleks moodustati 1989. a. alguses Ministrite Nõukogu juurde töögrupp, kuhu kutsuti ka mind osalema. Töögrupi ülesandeks oli töötada välja seaduse eelnõu, milline looks aluse omavalitsuslikule juhtimisele üleminekuks ning linnade ja valdade loomiseks. Töögrupis arutati, milline võiks olla Eesti oma tee ja üleminekuvariant täitevkomiteest omavalitsuseni. Eeskujuks olid mitmete naaberriikide omavalitsuste mudelid. Sama aasta novembris vastu võetud kohaliku omavalitsuse aluste seaduse (KOVA seadus) oli selle töörühma esimene vili.

Tänu Lembit Kaljuvee toetusele ja tollaegse maavolikogu mõistvale suhtumisele õnnestus Vinni külanõukogul oma iseseisev eelarve luua juba vana süsteemi baasil. Samuti pakkusime välja, et oleme nõus võtma endale teatud uusi funktsioone, aga tahame nende täitmiseks eelarvesse ka rohkem raha. Käisid ägedad vaidlused, aga oma eelarveraha me saime.

Üsna pea oli meil sisse viidud oma raamatupidamine, maksime ise palkasid. Teistel tegi raamatupidamist ikka veel rajooni rahandusosakond.

Olime esimesed, kes 1990. a. võtsid üle oma majandamisele ja juhtimisele koolid, lasteaiad, raamatukogud, meditsiinasutused. Osa asutusi kartis üle tulla, aga Vinni-Pajusti Gümnaasiumi direktor Jüri Vanajuur oli kõige kindlameelsem ületuleku suhtes. Neile inimestele tuleb tänulik olla, kartus uue ees oli kõigil. Ise majandama hakates saime parema ülevaate ka eelarve sisust ja koostamise põhimõtetest. Nagu öeldud, polnud eelarvest kellelgi õiget ettekujutust. Arvan, et saime hakkama!

Mõnikord jääb praegugi selline mulje, et volikogu liikmed ei tea eelarvest midagi. Kuidas me saame siis eelarvest üldse rääkida? Eelarve paneb kokku ametnikkond, kes seda asja jagab. Volikogu peab selle kas kinnitama või oma ettepanekud muutmiseks tegema. Ettepaneku tegija peab aga samuti teadma, mis asi see eelarve on ja millest formeerub, andma endale aru, et üks muudatus eelarves toob kaasa terve muutuste ahela.

Edgar Savisaare abiga organiseerisime vajaliku sotsiaalmajandusliku uuringu. Meil polnud teada sedagi, mis meie külanõukogus/tulevases vallas olemas on. Et teadlaste uuringut toetasid rahaliselt ka majandid, siis kaasati ka nemad aruteludesse.

Majandijuhtide seas oli ka arvamusi, et polegi vaja midagi arutada ega muuta, tuleb anda järelejäanud võim kolhoosidele, nii on lihtsam. Majanditel oli juba nagunii elamu- ja kommunaalmajandus, sotsiaalvaldkond, osa meditsiini teenindamisest. Kogu võimutäiusest puudus sündide-surmade registreerimine ja sõjaväearvestus. (3.10.)

1990. a. jooksul on külanõukogus tehtud viimased ettevalmistustööd valla juriidilise staatuse kinnitamiseks. Aasta algusest lahendatakse maaeraldus- ja loodusressursside kasutusele andmise küsimusi ainult kohapeal, kn organite otsuste alusel. Samuti on võetud üle maakonnalt kn muud funktsioonid, mis vastavalt kohaliku omavalitsuse aluste seaduse § 8 kuuluvad valla pädevusse. 13. septembril oma järjekordsel istungjärgul konstateerisid kn saadikud, et sisuliselt on meil läbi viidud ettevalmistused üleminekuks vallale. Külanõukogus on korraldatud ümber täitevkorraldava aparaadi struktuur, tööle võetud täiendavalt spetsialiste, et realiseerida kõiki funktsioone, mis on antud esmatasandi üksustele. Saadikud kinnitasid ka valla arengukava ja põhimääruse, mis 17. septembril sai esitatud vabariigi organitele koos taotlusega kinnitada Vinni külanõukogule valla staatus. Esialgne lubadus oli et meie dokumendid tulevad läbivaatamisele Eesti Vabariigi Valitsuse istungil 1. oktoobril.

13. septembril toimus Vinni Küla RSN IV koosseisu V istungjärg. Päevakorras oli üks punkt:

- Vinni külanõukogu territooriumil omavalitsusliku haldusüksuse moodustamine.

Pärast külanõukogu esimehe Jüri Allikalti ettekannet ja sellele järgnenud arutelu valla arengustrateegia kohta, võeti vastu järgmine otsus:

Vinni Küla Rahvasaadikute Nõukogu ära kuulanud nõukogu esimehe Jüri Allikalti ettekande Vinni kn territooriumil omavalitsusliku haldusüksuse moodustamisest, märgib:

Vinni Küla Rahvasaadikute Nõukogu 28.12.1988. a. otsusega „Vinni Küla RSN Täitevkomitee 1988. a. töö aruanne“ tehti kn täitevkomiteele ülesandeks töötada 1989. a. jooksul koos Eesti Majandusjuhtide Instituudi teadlastega välja programm Vinni külanõukogu üleviimiseks omavalitsuslikuks haldusüksuseks (vallaks). Ettevalmistuste käigus on Vinni kn alates 01.01.1990. a. läinud üle iseseisvale eelarvele ning üle võtnud maakonnalt sotsiaalkultuuri sfääri objektid ja nendele määratud kulude finantseerimise. Lääne-Viru Maavalitsuse määrusega nr. 2, 11.01.1990. a. on külanõukogule antud üle ka maakonnale kehtiva seadusandlusega kuuluv otsustusõigus maa ja teiste loodusressursside kasutamise küsimustes oma territooriumil. Alates 06.09.1990. a. on maavalitsuse poolt külanõukogule antud üle ettevõtete ja majandusorganisatsioonide tegutsemislubade väljastamise õigus.

Külanõukogu täitevkomitee poolt on tehtud ettevalmistustöö valla, kui omavalitsusliku haldusüksuse juriidilise staatuse omandamiseks. On ette valmistatud Vinni valla arengukava ja põhimäärus.

Arvestades eeltoodut, Vinni Küla Rahvasaadikute Nõukogu otsustab:

1. Tunnistada Vinni külanõukogu omavalitsuslikuks haldusüksuseks ja moodustada Vinni Küla Rahvasaadikute Nõukogu praegusel territooriumil Vinni vald keskusega Vinni alevik.
2. Kinnitada Vinni valla arengukava.
3. Kinnitada Vinni valla põhimäärus.
4. Vinni Küla Rahvasaadikute Nõukogu hakkab funktsioneerima Vinni valla volikoguna.
5. Vinni Küla RSN Täitevkomitee hakkab funktsioneerima Vinni vallavalitsusena.
6. Vinni Küla RSN Täitevkomitee esimehel Jüri Allikaltil korraldada kooskõlas Eesti Vabariigi seadusandlusega protseduuride läbiviimine, mis on vajalikud Vinni valla omavalitsusliku staatuse kinnitamiseks. Vastavatest tulemustest kanda ette vallavolikogule. (3.8.)

1.2. Vinnil vallapaberid käes!

EESTI VABARIIGI ÜLEMNÕUKOGU PRESIDIUMI SEADLUS

LÄÄNE-VIRU MAAKONNA VINNI VALLA OMAVALITSUSLIKU STAATUSE KINNITAMISE KOHTA

Lähtudes Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidiumi haldusreformi küsimuste ekspertkomisjoni otsusest Lääne-Viru maakonna Vinni Küla Rahvasaadikute Nõukogu valmisoleku kohta minna üle omavalitsusele, otsustab Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidium:

Kinnitada Lääne-Viru maakonna Vinni valla omavalitsuslik staatus ja kehtestada see 1990. a. 1. novembrist.

Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimees A. RÜÜTEL

Tallinn, 23. oktoobril 1990

1. novembril oli endine külanõukogu pidulik ja saginat täis. Endine seepärast, et majal ilutses juba uus silt – Vinni Vallavalitsus. Rahvast oli kokku tulnud lähedalt ja kaugemaltki. Olid oma saadikud, maakonna esindajad, külalised Vinnist, Rakverest, Tallinnast, Soomest. Üleandmist ootasid valitsuse dokumendid, millega omistati Vinnile ametlikult valla õigused.

Avasõnad ütles Jüri Allikalt. Ta tänas valitsust usalduse eest, tänas oma maja töotajaid, saadikuid, teadlasi-eksperte nende vaeva eest ning soovis edasist koostööd. Vallaõiguste kättesaamine on alles esimene etapp pikal ja raskel teel. Tegelik omavalitsus tuleb aastatega. Tänu sõnad oli ära teeninud ka maakonnaavalitsus mõistva suhtumise eest ning Soome valdade liidu esindajad sealt saadud eeskuju ja praktilise abi eest.

Vallapaberid andis Jüri Allikaltile üle Edgar Savisaar 1990. a.

Järgnevalt sai sõna Eesti Vabariigi peaminister Edgar Savisaar, kes leidis, et raskused on ajutised. Murranguline aeg paneb meid proovile, aga põhja me ei lähe. Pole vaja muidugi ka õhulosse ehitada, au tuleb anda neile, kes meid kriisist välja veavad. Valla elu hakkab suuresti sõltuma oma ettevõtlikkusest. Loov töö on kõige aluseks.

E. Savisaar soovis edu edasiseks ning andis üle Arnold Rüütli allkirjaga dokumendi. Vabariigi valitsuse poolt eraldati ka 25 tuhat rubla „hambaraha“.

Meenutus pidulikust koosolekust 1990. a.

Järgnes tervitus Soome Valdade Liidu peasekretärit J. Laurimäkilt, kes rõhutas koostöö vajadust, kiitis meie kiirust ja ettevõtlikkust ning andis üle SVL vimpli.

Maavanem L. Kaljuvee leidis, et on suur julgus raskel ajal keerulisi otsuseid vastu võtta. Ta soovis, et iga pere selles vallas vastu peaks, nii pannakse alus uuele elule.

Tervitusi tõid veel kolleegid Vaste-Kuustest, Mõdriku ja Tudu rahva esindajad ja mitmed teised.

Pärast vaheaega siirduti pidulikku koosviibimist jätkama Voore jahimajja. (3.8.)

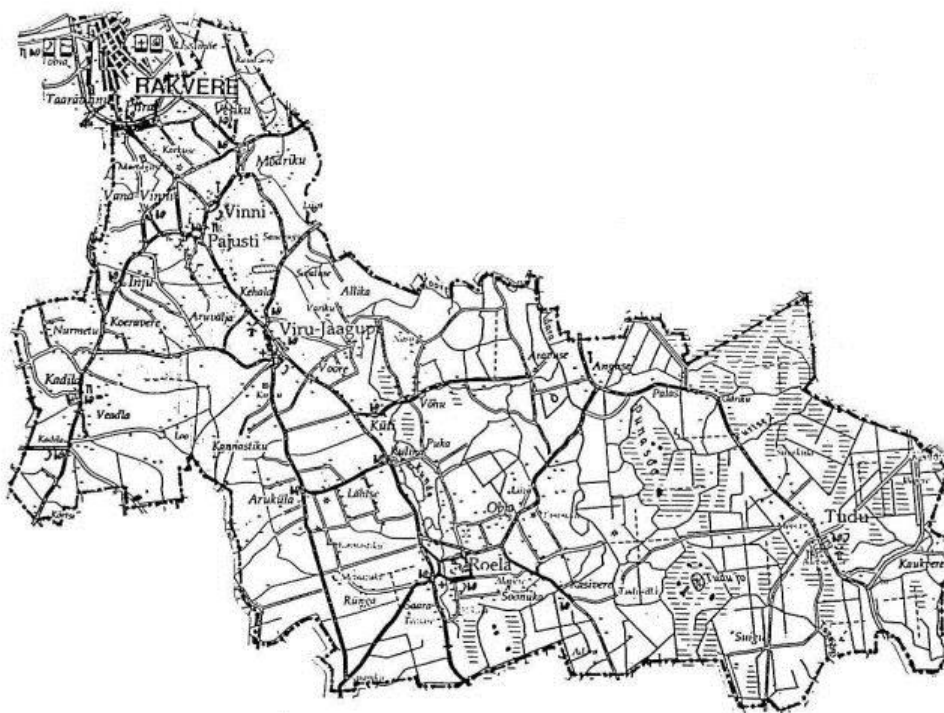
1.3. Vinni valla lühike ajalooline ülevaade haldusüksuse kujunemisest

Praeguse Vinni valla territooriumil asusid 1939. a. Küti ja Roela vald ning osa Rakvere, Rägavere ja Assamalla valdadest. Valdav osa Vinni valla territooriumist kuulub Viru-Jaagupi kihelkonda (v.a Vetiku ja Piira ning Kadila piirkond). Valla lõunapiir langeb täielikult, muud piirid osaliselt kokku kihelkonna piiridega.

Vinni valla tuumikuks on olnud endine Küti vald. Sellel territooriumil eksisteerisid peale sõda kolm külanõukogut – Viru-Jaagupi, Kulina ja Pajusti. Viru-Jaagupi külanõukogule on eri aegadel juurde liidetud teiste külanõukogude territooriume (Pajusti ja Kulina – 1954. a., Roela – 1959. a., Tudu – 1973. a., osa Rakvere ja Kaarli külanõukogust – 1982. a.) Vinni valla praegused piirid on moodustunud 1982. aastast, kui endisele Viru-Jaagupi külanõukogule liideti juurde Vinni alevik, Mõdriku, Vetiku ja Piira külad Kaarli külanõukogust ning Kadila, Nurmetu ja Veadla külad Rakvere külanõukogust. Samal aastal viidi külanõukogu keskus Viru-Jaagupist Vinni ja Viru-Jaagupi külanõukogu nimetati ümber Vinni külanõukoguks. (1.1.9., 2)

Vinni vallamaja 2006. a.

Valla skeem 2006. a.

2. VINNI VALD

2.1. Üldinfo ja valla ülesanded

Vinni valda tuntakse endistest aegadest Viru-Jaagupi kihelkonna nime all. Vanim märk asustusest viitab 6.-7. sajandisse. Külade asutamise ajad on aga aastarvude täpsusega (peamiselt 14. sajandil). Sõdu on kihelkonna piires peetud mitmeid. Kuulsaim neist on Põhjasõda, mille viimane lahing Eestis toimus Vinni ja Pajusti vahelisel väljal. Mõisaid oli kihelkonnas 1726. aastaks 9 ning nende tekkimise aeg 15.-16. sajand. 20. sajandil muutusid paljude mõisate nimed, juurde tuli kirikumõis. Tänapäevaks on suudetud säilitada ja korras hoida mõis Roelas, mis omal ajal kuulus kuulsale teadlasele ja maadeuurijale – admiral Ferdinand von Wrangellile.

Vinni valla pindala on 48,7 tuh. ha, sellest metsa all on 28 tuh. ha. 01. jaanuari 2005. a. seisuga elab vallas 5627 elanikku 37 külas ja 5 alevikus.

Suuremad keskused on:

Vinni alevik – 1029 inimest, Pajusti alevik – 769 inimest, Roela alevik – 574 inimest, Tudu, Viru-Jaagupi alevik – 435 inimest, Piira küla – 343 inimest.

Tudu osavallas elab 524 inimest, Roela osavallas elab 967 inimest ja Viru-Jaagupi osavallas 1006 inimest.

Valla keskmise elaniku vanus on 39,3 aastat.

Valla eakam naine on 97 aastane ja eakam mees on 94 aastane. (5.1.)

Vinni valla kui omavalitsusüksuse ülesanded.

1. Omavalitsusüksuse ülesanneteks on korraldada vallas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, elamu- ja kommunaalmajandust, heakorda, veevarustust ja kanalisatsiooni, vallasisest transporti ja tänavate korrashoidu ning territooriumite planeerimist.
2. Omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada valla omanduses olevate lasteasutuste, põhi- koolide, gümnaasiumi ja spordibaaside, raamatukogude, muuseumi ja teiste kultuuri- asutuste, turva- ja hooldekodu, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülal- pidamist ja tööd.
3. Lisaks käesoleva paragrahvi 1. ja 2. punktis sätestatud ülesannetele otsustab ja korraldab omavalitsusüksus neid kohaliku elu küsimusi:
 - 3.1. mis on talle pandud seadustega;
 - 3.2. mis ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada.
4. Omavalitsusüksuse ülesandeks on valla arengustrateegia ja sellest lähtuva arengukava väljatöötamine ja kinnitamine ning valla elu juhtimine vastavuses arengukavas fikseeritud prioriteetide ja põhisuundadega. Arengustrateegiaks on valla võimalustest ning ajaloolis- kultuurilistest iseärasustest lähtuvate pikemaajaliste arengueesmärkide ja nende saavuta- mise võimalike teede määratlemine.
5. Omavalitsusüksuse ülesandeks on tema omandis ja kasutuses oleva vara heaperemehelik kasutamine valla kui terviku arengu huvides.

6. Omavalitsus täidab talle seadusega pandud või lepingust tulenevaid riiklikke kohustusi. (3.11., 10462).

Sümboolika

Allasuunatud teravikuga kolmnurga kontuur meenutab valla nimetuse algustähte. Selline kolmnurk märkis keskaegses alkeemias puhast vett – üht maailma põhilist koostisosa, millel rajaneb elu oma mitmesugustes vormides. Tammelehed on Vinni vallas paikneva Eesti ühe suurima tammemetsa võrdkuju. Üldisemalt sümboliseerivad tammelehed kohalike inimeste töökust ja püüdlikkust, mida on läbi aegade krooninud head viljad (= tõrud) nii hariduse- kui ka pärispõllul. Vapikilbi hõbedane on puhtuse ja lootuse, vapikujundite roheline aga looduse läheduse ja nooruslikkuse võrdkuju.

Vinni valla vapp 2006. a.

Vinni valla lipp 2006. a.

Sidepidajaks volikogu ja vallavalitsuse ning maarahva vahel on ajaleht Koduvalla Uudised (varem Vinni Valla Uudised) ja toimetaja Endel Molotok. 1998. aastast alates toimetab lehte Hilje Pakkanen.

Vinni vallal on oma aukodanikud – emeriitpastor Madis Oviir ning valla „ristiisad“ Raimo Manneri ja Edgar Savisaar. (4.1., 12).

Madis Oviir 1990-ndatel.

2.2. Vinni vallavolikogu

2.2.1. Vallavolikogu ainupädevus

Vallavolikogu ainupädevusse kuulub järgmiste küsimuste otsustamine:

- Valla eelarve vastuvõtmine ja muutmine ning selle täitmise aruande kinnitamine;
- Kohalike maksude kehtestamine ja maksumäärade muutmine ning valla eelarvesse laekuvate kohalike maksude puhul soodustuste andmise korra kehtestamine;
- Koormiste määramine;
- Toetuste andmise korra kehtestamine;

- Vallavara valdamise, kasutamise ja käsutamise korra kehtestamine;
- Laenude ja teiste varaliste kohustuste võtmine, mis ei ole tagatud jooksva aasta eelarvega;
- Valla arengukava kinnitamine, muutmine või tühistamine;
- Valla põhimääruse kinnitamine, muutmine või tühistamine;
- Taotluse esitamine või arvamuse andmine valla halduspiiri muutmiseks ning sellega seotud varaliste või muude vaidluste lahendamiseks;
- Vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvu määramine;
- Valimisringkondade arvu, piiride ja ühtse numeratsiooni ning igas valimisringkonnas mandaatide arvu määramine, valla valimiskomisjoni ja jaoskonnakomisjoni moodustamine, komisjoni esimehe ja asendusliikmete määramine;
- Vallavolikogu esimehe ja aseesimehe valimine;
- Vallavanema valimine ja ametist vabastamine;
- Vallavalitsuse liikmete (va vallasekretär) ametisse kinnitamine ja ametist vabastamine;
- Umbusalduse avaldamine vallavolikogu esimehele või aseesimehele, vallavanemale või vallavalitsuse liikmetele (va vallasekretär) või vallavolikogu komisjoni esimehele;
- Vallavolikogu esimehele või aseesimehele tasu ning vallavanemale ametipalga määramine;
- Kohaliku omavalitsuse ametiasutuste struktuuri kinnitamine;
- Vallavolikogu komisjonide moodustamine või likvideerimine, nende esimeeste valimine oma liikmete hulgast ja komisjonide koosseisude kinnitamine;
- Vallavolikogu liikmetele vallavolikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste ning põhitöökohal saamata jäänud töötasu eest ettenähtud hüvituse suuruse ja maksmise korra kehtestamine;
- Valla esindamise korra kehtestamine;
- Valla fondide ja sihtkapitali asutamine;
- Kohtukaasistujate valimine;
- Eesti Vabariigi põhiseaduse paragrahvi 79 alusel Vabariigi Presidendi valimiskogusse vallavolikogu esindaja valimine;
- Rahvahääletuste ja elanike küsitluste läbiviimine;
- Valla ehitusmääruste kinnitamine, muutmine või tühistamine. (3.11., 10465)

Volikogu tööd on juhtinud Jüri Allikalt, Toomas Väinaste, Vello Tafenau, mõnda aega asendajana ka Villem Alt.

2.2.2. Vinni Vallavolikogu liikmed ja komisjonid 2005. a. oktoober

Vinni Vallavolikogu liikmed:

Meelis Maine (esimees), Aili Taal (aseesimees), Ilmo Jaanimägi, Vaike Kingsepp, Indrek Klammer, Eha Kokoreva, Margus Kolmrist, Hannes Mets, Uno Muruvee, Johannes Nirgi, Helle Noorväli, Tõnis Nurk, Ilmar Olt, Riine Org, Andres Ots, Helve Ploom, Õie Pärlin, Ain Heiskonen, Rein Tenson, Aleksandr Virolainen, Merike Rootsmaa. (5.1.)

Vallavolikogu komisjonid:

Revisjonikomisjon: Riine Org (esimees), Hannes Mets, Andres Ots, Ilmar Olt ja Aleksandr Virolainen (liikmed).

Sotsiaal- ja tervishoiukomisjon: Tõnis Nurk (esimees), Mirjam Selli, Riine Org, Ain Heiskonen, Külli Tamm, Õie Pärlin, Rünc Mölder, Rein Tenson (liikmed).

Kultuuri- ja hariduskomisjon: Ilmo Jaanimägi (esimees), Helve Ploom, Vaike Kingsepp, Helle Noorväli, Õie Pärlin, Reet Alavere, Vello Tafenau, Juhan Ratnik (liikmed).

Majanduskomisjon: Eha Kokoreva (esimees), Ilmar Olt, Aleksandr Virolainen, Merike Rootsmaa, Teet Ottin, Indrek Klammer, Aili Taal, Lembit Laks, Johannes Nirgi (liikmed).

2.2.3. Revisjonikomisjonist

Vinni Vallavolikogus on revisjonikomisjon 5 liikmeline. Seadus näeb ette, et komisjonil peab olema esimees, kes on volikogu liige, erandlikult peavad revisjonikomisjoni kõik liikmed olema ka volikogu liikmed. Komisjoni liikmed kinnitatakse komisjoni esimehe esildisel. Revisjonikomisjoni esimees on Riine Org ja liikmed Hannes Mets, Ilmar Olt, Andres Otsa ja Aleksandr Virolainen.

Seaduse alusel peab sisekontrolli eest vastutama revisjonikomisjon, tegelikult peaksid aga kõik volikogu komisjonid jälgima õigusaktide täitmist ja ametnike tegevust oma valdkonnas. Kõigis küsimustes ei ole revisjonikomisjoni liikmed piisavalt pädevad kogu tegevust kontrollima ja sel juhul on lubatud kaasata eksperte revisjonikomisjoni töösse.

Revisjonikomisjon kontrollib:

1. Vallavalitsuse tegevuse vastavust volikogu määrustele ja otsustele;
2. Valla ametiasutuste ja valla hallatavate asutuste raamatupidamise õigsust ja valla vara kasutamise sihipärasust;
3. Tulude tähtaegset sissenõudmist ja arvelevõtmist ning kulude vastavust valla eelarvele;
4. Valla poolt sõlmitud lepingute täitmist;
5. Vallavalitsuse ja teiste ametiasutuste tegevuse seaduslikkust ning otstarbekust.

Revisjonikomisjon kontrollib nimetatud asutusi oma tööplaani alusel või volikogu ülesandel. Meie revisjonikomisjon on koostanud tööplaani järgnevas aastaks, mis näeb ette koosoleku korraldamist igal kuul. Järgmise koosoleku toimumine lepitakse kokku viimasel kokkusaamisel. Koosoleku nädalapäevaks on neljapäev ja algus kell 15.00. Iga koosoleku kohta koostatakse protokoll, kus mägitakse ära toimumise aeg, koht, osavõtjad ja vastuvõetud otsused. Revisjonikomisjoni otsus ja revisjoniakt saadetakse vallavalitsusele, kes võtab revisjoniakti suhtes seisukoha ja esitab selle kümne päeva jooksul revisjonikomisjonile. Revisjonikomisjon esitab eelnimetatud dokumendid volikogule otsuse tegemiseks kontrolli tulemuste realiseerimise kohta, lisades nendele dokumentidele otsuse tegemiseks vajaliku volikogu õigusakti eelnõu.

6. Revisjonikomisjonil on õigus saada teavet ja kõiki oma tööks vajalikke dokumente;
7. Revisjonikomisjon esitab oma töö kohta aruande vähemalt 1 kord aastas volikogu istungil. Revisjonikomisjon vaatab üle ka aastaaruande ja esitab oma seisukoha selle suhtes. (1.1.6.)

2.2.4. Sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni tööst

Komisjon:

- Selgitab välja Vinni valla sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna arengus lahendamist vajavad probleemid ning teeb volikogule ja vallavalitsusele ettepanekuid nende lahendamiseks;
- Algatab volikogu määruste ja otsuste eelnõusid;
- Annab arvamusi talle läbivaatamiseks saadetud õigusaktide eelnõude kohta;
- Teeb ettepanekuid volikogu istungitel arutusele tulevate küsimuste kohta;
- Teeb ettepanekuid vallavalitsusele sotsiaalhooldust ja tervishoidu puudutavates küsimustes.

Komisjoni istungid toimuvad vähemalt üks kord kuus, järgmiseks aastaks on planeeritud 16 istungit. Strateegiliste küsimuste kõrval arutatakse igal komisjoni istungil jooksvaid küsimusi, lahendatakse kodanike avaldusi. Komisjon teeb igal aastal sotsiaalse kaitse eelarve taotluse. 2006. aastaks on see 3,2 miljonit krooni, 2005. aastal kulutati 3 miljonit.

Vinni vallas on kehtestatud järgmised sotsiaaltoetuste liigid:

1. Toetus kooli toiduraha, lasteaia toiduraha ja kohatasu ning ühiselamu üüri katmiseks.
2. Sõidukulude kompenseerimise toetus.
3. Toetus ravimite, proteesi, abivahendite ostmise või rentimise, tasulise ravi või hoolduse ning tervist taastava tegevuse kulude katmiseks.
4. Hoolduspere toetus.
5. Ühekordne toetus.
6. Matusetoetus – 1000 krooni.
7. Juubelitoetus – 300 krooni.
8. Küttetoetus – kuni 2000 krooni.
9. Üksikpensionäri toetus – kuni 1000 krooni.
10. Puudega laste koolitoetus.
11. Lastelaagritoetus.
12. Üldtüüpi hooldekodusse paigutatud isiku ülalpidamiskulude hüvitamine.
13. Erakorraline toetus.
14. Ranitsatoetus (uus) – 1000 krooni.
15. Sünnitoetus – 3000 krooni.

Toetusi makstakse kodanike avalduste alusel, arvestades hetkel kehtivat madala sissetuleku piiri ühe pere liikme kohta.

Sotsiaalkomisjoni algatusel loodi 2000. aastal Vinni valla esimene hooldekodu – Tammiku Kodu. Hooldusteenuse suurenenud vajaduse tõttu asutatud veel 2 5-toalist sotsiaalkorterit. Järgmisel aastal on vallal plaanis osta veel üks korter sotsiaalkorteriks. Koduhooldusteenus on sisse seatud samuti sotsiaalkomisjoni ettepanekul. Praegu töötavad koduhooldajad Roelas ja Tudus. Sotsiaalkomisjon on seisnud Inju Lastekodu likvideerimise vastu, on taotlenud lastekodu toomist munitsipaalomandisse. Vastav volikogu otsus tehti komisjoni ettepanekul. Sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni ettepanekul on vallavalitsuse otsusega lubatud kõikidel Vinni valla pensionäridel kasutada Vinni Spordikompleksi tasuta 2 korda kuus.

Isiklikke abistajaid on valla määratud 11 inimesele (need on eakad, kellel pole määratud puudeastet).

Vallal on 2 hooldustöötajat, kes abistavad (käivad poes, maksavad maksud, toovad joogivee ja küttepuud tuppa) kokku 15 inimest.

Suhtlemine eakate ja puudega inimestega on sotsiaalnõuniku ja osavalla ning piirkonna juhtidel.

Vallas on MTÜ Johanna puuetega inimeste ühing, tööd juhib Ülle Allika. 2005 aastal toetatakse lisaks MTÜ Johanna ka Lääne-Viru Puuetega Inimeste Koda ja Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendust. (1.1., 5.)

Lühiülevaade 2004 aastal sotsiaalhoolekande eelarvest makstud toetused

2004. aastal sündis Vinni vallas 50 last ja sünnitoetust valla poolt maksti iga vastsündinud lapse kohta 2000 krooni, kokku 100 000 krooni.

2004. aastal suri vallas 60 inimest ja matusetootust maksti 1000 krooni, kokku summas 60 000 krooni.

Peretoetusi maksti kokku 31 107 krooni.

Prillide maksumuse kompenseeriti 8 lapsel summas 4579 krooni.

Aasta I poolel ei hüvitanud vald igale õpilasele töövihikute maksumust, seda toetust maksti vaid majanduslikult raskes olukorras peredele kokku 56 lapsele summas 17 358 krooni.

33 kutsekoolide õpilast vabastati osaliselt toiduraha tasumisest summas 44 760 krooni. Maksti ka ühe, eriti raskes olukorras oleva õpilase ühiselamu üüri, aastas kokku 810 krooni.

Vald on 2004. aastal palju aidanud ravimite hüvitamisel, kokku 171 inimest summas 74 506 krooni.

Juubelitoetusi maksti 68 inimesele kokku 13 600 krooni.

Jõulutoetust said 75 aastased ja vanemad vallakodanikud kokku 337 inimest summas 33 700 krooni.

Vallal on eakate ja puuetega inimestele mõeldud hooldekodu Tammiku Kodu, kus 2004. aastal elas kokku 22 inimest. Hooldekodus elavad eakad tasuvad hoolduskulude katteks 90% oma pensionist, ülejäänu maksavad lapsed või vald. 2004. aastal oli vallapoolne osalus 311 917 krooni.

Lamajad haiged paigutatakse hooldekodudesse, mis on väljaspool valda, kokku oli sellistes hooldusasutustes 12 inimest, kelle hoolduskulude katteks maksis vald juurde aasta jooksul 274 679 krooni.

Koduteenuseid osutati 2004. aastal 22 isikule kokku summas 106 364 krooni, mis teeb ühe teenindatava kohta aastas 4835 krooni.

Sotsiaalkortereid on 9, kus elab 12 elanikku.

2004. aastal maksti vallas toimetulekutoetust kokku summas 480 237 krooni.

Toimetulekutoetuse saajaid oli vallas kuus keskmiselt 43 isikut. (1.1.7.)

2.2.5. Haridus- ja kultuurikomisjoni tööst

Komisjoni ülesandeks on valmistada ette volikogu seisukoht oma valdkonnas, valmistada volikogu istungiks ette projektid ning vaadata läbi volikogule saabunud kirjad ja ettepanekud.

Komisjoni liikmete arv on kuni 9 inimest, kes esindavad valla erinevaid piirkondi ning huvi-gruppe. Komisjoni koosseisust peavad vallavolikogu liikmed moodustama 60%, ülejäänud komisjoni liikmeteks võivad olla kõik valla täiskasvanud kodanikud. Komisjoni liikmed kinnitatakse volikogu poolt komisjoni esimehe ettepanekul.

Vinni valla vastvalitud haridus- ja kultuurikomisjoni kuulub 8 liiget, neist 5 on volikogu liikmed. Komisjoni liikmed valiti komisjoni esimehe poolt põhimõttel, et esindatud oleks nii valla haridus- kui ka kultuuritöötajad ning ka inimesed teistelt eluvaldkondadelt. Samuti on liikmete valikul arvestatud põhimõtet, et esindatud oleksid võimalikult tähtsamad valla piirkonnad. Üks komisjoni liige peab esindama vallavalitsust.

Praegustest komisjoniliikmetest kuulusid eelmise vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjoni koosseisu I. Jaanimägi (esimees), H. Ploom (aseesimees), V. Kingsepp, H. Noorväli (olid ka volikogu liikmed) ning R. Alavere. V. Tafenau oli eelmise koosseisu vallavolikogu esimees.

Nagu võib näha, moodustavad eelmise komisjoni kuulunud liikmed + eelmine volikogu esimees enamuse vastvalitud uuest komisjonist, mis näitab, et komisjoni esimees hindab nende inimeste poolt tehtud tööd ning jätkab seda uues komisjonis.

Erinevate huvigruppide ja territoriaalse printsiibi järgimisest tulenevalt on komisjoni liikmete esindatus järgmine: I. Jaanimägi ja V. Kingsepp esindavad haridust ja elavad Vinnis. V. Kingsepp on Vinni-Pajusti Gümnaasiumi õppealajuhataja, I. Jaanimägi Roela Põhikooli direktor, kes esindavad oma õppeasutusi ning ka vastavaid asulaid. H. Noorväli esindab haridust ning Mõdriku küla huve, ta on Virumaa Kutsekõrgkooli direktor. H. Ploom on kultuuritöötaja – Tudu Rahvamaja juhataja ning elab Tudus. R. Alavere on samuti kultuuritöötaja – Roela Rahva Maja juhataja ja elab Roelas. Ö. Pärlin on õmbleja ja elab Viru-Jaagupis, esindades seega elanikkonna teisi eluvaldkondi. J. Ratnik esindab vallavalitsust ning elab Mullikmäel (küla Rakvere lähedal Rägavere maantee ääres). V. Tafenau on Riigikogu liige ning elab Kakumäel (küla Pajusti ja Viru-Jaagupi lähedal).

Haridus-kultuurikomisjoni ülesandeks on leida ja arutada üleskerkivaid ning valijate poolt tõstatatud probleeme hariduse, kultuuri ning noorsootöö valdkondades. Samuti kuulatakse ära vastavate valdkondade vallatöötajaid, haridus- ja kultuuriasutuste juhte ning noorsootöötajaid, külastatakse valla asutusi. Komisjoni koosolekutele kutsutakse ka vallavanemat, volikogu esimeest, pearaamatupidajat jt. töötajaid. Vastuvõetud otsused ning soovitusel esitatakse vallavolikogule ja vallavalitsusele seisukoha võtmiseks ja lahendamiseks. Otsustest teatatakse tagasisidena komisjoni esimehele, kes teeb need teatavaks komisjoni liikmetele.

Haridus-kultuurikomisjoni koosolekud toimuvad reeglina 1 kord kuus enamikele liikmetele sobival ajal. Koosolek on töövõimeline, kui kohal on vähemalt 50% komisjoni liikmetest. Juulis ja augustis tavaliselt koosolekuid ei toimu, kuigi on ka erandeid.

Haridus-kultuurikomisjoni eelmine koosseis pidas kolmeaastase perioodi jooksul ligi 40 koosolekut, kus arutati paljusid erinevaid küsimusi, mis on seotud hariduskorraldusega vallas, koolide, lasteaedade ja kultuuriasutuste ning kiriku materiaalse baasiga, koolide rahastamisega, pedagoogide palkadega, noorsootööga, noorte vaba aja veetmisega, noortemajade tööga,

õpilaste suvise töö organiseerimisega, Inju Lastekoduga, Rutja puhkekeskusega, valla raamatukogudega, klubide ja rahvamajade tööga, külaseltside ja muuseumide ning paljude teiste probleemidega. Kõikide nende asutuste probleemid ja mured oleme me fikseerinud ja edastanud valla juhtkonnale ja volikogule. Enamikel juhtudel on meie ettepanekutele ja soovitudele reageeritud ning paljudel juhtudel on probleemid lahenduse saanud, esitatud laiemale arutelule või pandud valla edasistesse plaanidesse täitmiseks. Paljud oma koosolekud oleme vallamaja volikogu tööruumist viinud kohtadele, et olla probleemidele lähemal ning vahetult kohtuda töötajatega nende probleemide arutamiseks. Oleme oma koosolekuid läbi viinud Vinni-Pajusti Gümnaasiumis, Roela Põhikoolis, Roela Rahva Majas, Tudu Põhikoolis, Tudu Rahvamajas, Tudu Külaseltsi majas, Tudu, Viru-Jaagupi, Kadila ja Vinni-Pajusti raamatukogudes, Virumaa Kõrgkoolis, Inju Lastekodus, Viru-Jaagupi kiriku ametiruumides. Oleme külastanud ka kõiki valla lasteaedaid, seltsimaju ja klubisid ning ka Vinni Spordikompleksi, mille tulemusena oleme fikseerinud probleemid ja esitanud need koos omapoolsete ettepanekutega valla juhtorganitele.

Märkimata ei saa jätta ka komisjoniliikmete meelepsidamist nende tähtpäevadel ning ühist suuremate tähtpäevade tähistamist.

Kõik haridus-kultuurikomisjoni koosolekud on protokollitud ning säilitatakse Vinni valla arhiivis.

Eelmisel valimisperioodil töötas volikogu haridus-kultuurikomisjon intensiivselt ja oli üks edukaimatest. See annab kindlust, et eelnevaid kogemusi arvestades muutub komisjoni uue koosseisu töö veelgi tulemusrikkamaks. (1.1.1.)

2.2.6. Volikogu tööst aastatel 1999-2005

Vello Tafenau meenutus Vinni valla volikogu tegevusest 1999. a. sügisest kuni 2002. a. jaanuarini.

Volikogu esimeheks valiti mind 29.10.1999. a. Volikogu valis vallavanemaks Hannes Metsa.

Volikogu koosseis oli 25 liikmeline.

Volikogu tööd korraldasime komisjonide kaudu, mida juhtisid Ain Saapar, Marve Morgen, Eldur Lepik, Ergo Soosalu, Riho Mäe, Anne Väinaste ja Illar Tõnisson. Moodustasime ka üheksaliikmelise eestseisuse, kuhu lisaks komisjonide esimeestele kuulus ka volikogu esimees ja Tudu osavalla halduskogu esimees Tõnu Ploom. Vallavolikogu ülesanne on eelarve kaudu volikogu poolt kinnitatud arengukava alusel korraldada vallas lasteasutuste, koolide, sotsiaalasutuste, kultuuriasutuste, raamatukogude majandamist, sotsiaallabi andmist ning teede korrashoidu, territoriaalset planeerimist ning muid seadusega pandud kohustuste täitmist.

Eelmise volikogu koosseisu töös ma ei osalenud, kuid valla ajalehe kaudu ning elanike pöördumiste kaudu olin valla eluga kursis.

Nüüd, aastate möödudes, tunnen, et periood sügisest 1999. a. kuni 2002. a. jaanuarini oli volikogu esimehele üks keerulisemaid Vinni vallas. Eelmise koosseisu ajal tekitatud probleemidele lahenduste otsimine tekitas erinevaid arvamusi nii volikogus kui ka valla elanike hulgas.

Vello Tafenau 2000-ndatel.

Tuli alustada situatsioonis, kus vallale kuuluv soojamajanduse ettevõtte oli ebapädeva juhtimise ja raha raiskamise tulemusena võlgades, mistõttu Eesti Energia keeldus elektrit andmast. Vald tegi täiendavaid kulutusi, kuid soojafirma pankrotistus ning Vinni valla allasutused ja elanikud pidid hakkama maksma vabariigis kõrgeimat kütte hinda.

Valla ametnike ja eelmise volikogu poolt läbi viidud maade erastamine kutsus üles mitmeid konflikte, millele lahendust otsiti kohtu teel.

Levis info kavatsusest sulgeda Kadila Lasteaed-Algkool ja Viru-Jaagupi kool.

Vallal puudus ka kaasajastatud arengukava.

Sellisest seisus tuli volikogu uuel koosseisul tegutseda.

Volikogu jaoks on tähtsaim ülesanne eelarve arutelu ja selle vastu võtmine. Kuna valimised olid sügisel, siis tuligi eelarve küsimustega kohe tegelema hakata.

Arengukava koostamisel kutsusime appi spetsialisti väljastpoolt valda.

Nii saigi 2001. a. vastu võetud Vinni valla arengukava aastateks 2001-2005. Enne arengukava kinnitamist toimusid korduvad arutelud komisjonides ning ka väljasõiduistungitel eri paigus, kuid peab tunnistama, et elanike osavõtt nendest aruteludest oli vähene.

Põhilised investeeringud tehti tollal lasteaedade ja koolide toitlustamiskohtade vastavusse viimiseks euronõuetele. Avati Tammiku hooldekodu. Pajustis avati esimesena avalik internetipunkt 5 arvutiga.

Meie volikogu kinnitas ka vallavalitsuse ettepaneku sulgeda Kadila Lasteaed-Algkool ning Viru-Jaagupi Algkool. Lapsi oli paikkondades järjest vähemaks jäänud ning riiklik hariduspoliitika ei toetanud väikekoolide säilimist. Kadila näitel kogesime varsti, et mitmed kohapeal tööd saavad noored pered kolisid peale lasteaia kaotamist kohe mujale elama.

Volikogu töövormina kasutasime ka väljasõiduistungeid – volikogu istungid toimusid Roelas ja Kadilas. Nii oli ka kohalikel elanikel võimalus volikogu istungil osaleda, sest keskuses toimuvale istungile üldjuhul ei tulda. Kadilas suutsime alustada vana koolimaja renoveerimist raamatukogu-infopunktiks, kuigi varasema vallavalitsuse seisukoht oli sinna raamatukogu mitte enam jätta.

Päris suur tegemine oli ka, et säilitada klubid. Pajustisse kogunes 80 inimest, et seista vastu vallavanema ja kultuurispetsialisti ideele rahvamaja müüa. Nende kultuurikontseptsioon nägi ette kultuurikeskuse säilitamist Roelas ning ülejäänud paikkondades pidi toimuma vaid projektipõhine tegevus.

Peale valla arengukava kinnitamist 2001. a. augustis enam selliseid meeleolusid tekkida ei saanud. Võtsime seisukoha, et üritame järk-järgult renoveerida kõik klubilised asutused.

Volikogule esitati Isamaaliidu poolt juhitava Vabariigi Valitsuse ametkondade ettepanekuna valdade ja linnade võimaliku ühinemise kava erinevaid variante. Meid planeeriti ühinema Laekvere vallaga. Volikogu jäi seisukohale, et Vinni vald, suhteliselt suure vallana, ei peaks ühinema. Põhjenduseks tõime väite, et lihtsalt omavalitsuste piiride muutmine ei too edu, kuni riik ei taga omavalitsusülesannete täitmiseks vajalikku tulubaasi.

Vallavalitsus korraldas ettevõtjatele ka õppepäevi, millel osalesid ka ettevõtjatest volikogu liikmed.

Volikogu esimehe rollile lisaks olin ka Lääne-Viru Ühisomavalitsuse Liidu juhatuse liige ning vabariigi omavalitsusliitude ühenduse rahanduskomisjoni liige, mis võimaldas osaleda kohaliku omavalitsuse tegevuse aruteludel ka väljaspool valda.

Täna volikogu liikmeid ja kõiki valla elanikke, kellega kahe aasta jooksul koostööd tegin. Eriline tänu kuulub ettevõtjatele, kelle visa tegutsemine oma valdkonnas võimaldas riigile maksude maksmise kaudu kasvatada ka valla eelarvet. (1.1.8.)

Volikogu tööst aastatel 2002-2005

Volikogu ülesandeks on valla arengukava ja üldplaneeringu alusel eelarve kaudu inimestele meelepärase elukeskkonna kujundamine.

Vallaametnike hooletuse tõttu toimusid Vinni vallas kordusvalimised. Sellega tehti inimestele asjata tüli. Vinni valla asjalikud inimesed mõistsid olukorda ning käisid ka teist korda hääletamas. Sel korral oli valimistel juba erakondlikku mainet küljes, sest kaks pikemat kandidaatide nimekirja esitasid just Rahvaliit ja Keskerakond. Lisaks oma tegevuskavadele avalikustasime valijatele ka sõnumi, et juhul, kui meie valimisnimekirjades kandideerijad saavad rahvalt lugupidamise, siis on volikogu esimehe kandidaadiks Vello Tafenau ja vallavanema kandidaadiks Toomas Väinaste. Nii läkski.

Volikogu esimees valiti 25.11.2002. a. ja vallavanem Toomas Väinaste 29.11.2002. a.

Sõlmisime koalitsioonileppe, mis Vinni valla juhtimises oli esmakordne. See andis konkreetse tegevusjuhise järgnevas 3 aastaks.

Volikogu 21-kohalise kogu töös osales koos asendusliikmetega kokku 29 saadikut, kellest enamik osales komisjonide töös ja volikogu istungitel kohusetundlikult. Eraldi tuleks ära märkida Ilmo Jaanimägi, Alise Vaasma, Riine Orgi ja Riina Mölderit pea sajaprotsendiline osalus.

Komisjonidest oli suurim töökoormus haridus- ja kultuurikomisjonil Ilmo Jaanimägi ning sotsiaalkomisjonil Tõnis Nurga juhtimisel. Revisjonikomisjoni juhtis edukalt Riine Org ning majanduskomisjoni Meelis Maine. Arengukomisjoni vedas volikogu aseesimees Ain Saapar ning peale tema lahkumist volikogust Juhan Ratnik.

Ise juhtisin komisjonide esimeestest koosnevat komisjoni, kus alati arutasime läbi volikogusse ettevalmistatud eelnõud. Neil istungitel osales alati vallavanem Toomas Väinaste, vajadusel ka valla teised ametnikud ning spetsialistid.

Arengukava arutasime vallavolikogu ja vallavalitsuse ühiskomisjonis.

Volikogu istungeid pidasime kokku 35. Päevakorras olnud küsimused olid eelnevalt komisjonides läbi arutatud ning vallavalitsuse seisukoht olemas.

Seegi volikogu koosseis pidas väljasõiduistungeid. 2004. a viimase istungi pidasime Tudu raamatukogus ja 2005. a. suvise istungi Aravusel. Mõlema istungi eel külastasime kohalikke ettevõtteid ning valla allasutusi.

Iga-aastase peateema – eelarve arutelud, on ka alati hästi toiminud, sest vastavalt valla- volikogus olevate Rahvaliidu ja Keskerakonna nimekirjades kandideerinud saadikute koalitsioonileppele, tuli antud lubadused täita.

Kahjuks ei ole suutnud riik kohalikke omavalitsusi vastavalt nendele pandud ülesannetele veel rahastada. Nii on volikogu otsusel võetud igal aastal 5 miljonit krooni laenu. Lisaks valla- eelarvele olen suutnud veel hankida 6,3 miljonit krooni. Lisaraha on hangitud ka erinevatest projektidest. Vallavolikogu on igal aastal eelarvesse jätnud reservsummad, tagamaks oma- osaluse finantseerimist. Investeerinud oleme kolme aasta jooksul 30 miljonit krooni ees- märgiga korrastada kiiremini renoveerimist vajavad hooned.

Suuremad investeeringud kasutati järgmistel objektidel: Vinni-Pajusti Gümnaasium 7 miljonit krooni. Roela Põhikool 850 tuhat krooni, Tudu vee- ja kanalisatsiooni ehituseks 5,3 miljonit krooni, Tudu Põhikool 700 tuhat krooni, Pajusti Lasteaed 760 tuhat krooni, Tudu rahvamaja 970 tuhat krooni, Kadila endine koolimaja 1,08 miljonit krooni, Vinni spordikompleks 2,9 miljonit krooni, teede korrashoid 2,7 miljonit krooni jne.

Oleme olnud edukad, sest tänaseks on ehitusmaksumus tunduvalt kallinenud. Renoveeritud hoonetes suudame majandada väiksema kütuse- ja energiakuluga. Laste tervise seisukohalt oleme väga tähtsaks pidanud lasteaedade ja koolide valgustuse korrastamist. Oluline on ära märkida meie saunaprojekti ellu viimine. Valla osalusel ehitati või renoveeriti saunad Kadilas, Piira külas, Viru-Jaagupis, Kütis ja Tudus. Kõigil elanikel pole veel kaasaegseid veevärgiga kortereid, mistõttu saun on hädavajalik. Pealegi on eestlased väga sauna armastav rahvas.

Tänaseks oleme suutnud renoveerida raamatukogud-infopunktid Kadilas, Tudus, Roelas, Viru-Jaagupis ning Vinnis. Internetikasutajate arv suureneb, mitmeski kohas on arvutite järjekorrad, pensionäridele on kättesaadavad internetipanga teenused. See näitab, et meie teod on olnud õiged ja vajalikud. Pidevalt oleme korrastanud ka lasteaedu, koole ja rahvamaju. Kõige suuremad summad on investeeritud Vinni-Pajusti Gümnaasiumisse ja Vinni Spordi- kompleksi. Vinni Spordikompleksist saab väga hea maakondliku tähtsusega spordikeskus. Kahjuks on seal teenuse hind suhteliselt kallis, oma valla elanikele hoiame hinnad teistest kasutajatest madalamal. Oleme alustanud rattateede ja Vinni staadioni ehitusega.

Tänavu saime esmakordselt suuremahuliselt korrastada teid – raha on selleks 1,3 miljonit krooni.

Aktiviseerunud on külaliikumine. Palasi külavanema Mailis Saapari eeskujul on külaelu elavnenud nii Roelas, Kadilas, Kehalas, Kakumäel, Tudus ja mujalgi. Loetletud piirkondade kohta on vallavolikogus esitletud külade arengukavad, mida arvestatakse valla tervikarengu- kava koostamisel.

Hoogustumas on kultuuritegevus Helve Ploomi, Reet Alavere, Reet Aru ja Inge Arula ning Anne Rätsepa eestvedamisel. Kahjuks külastavad vallaelanikud üha kaunimateks ja hubase- mateks muutuvaid rahvamaju siiski vähe. Erandiks on siin muidugi meie tublid isetegevus- lased. Ootame ruumide tihedamat kasutamist.

Noortekeskuste rajamine käib. Eeskujuks on Roela noortemaja Maire Eigi juhtimisel.

Valla heakord on tunduvalt paranenud. Nüüd, mil eraldasime eelarvest ka heakorrale rohkem raha, on Vinni heakord tundmatuseni paranenud. Tänu siinkohal Vladimir Kostapile. Vinni uute majade juurde rajatakse mänguväljak. Ka teiste piirkonnajuhtide töö on tulemuslik olnud.

Minu emotsionaalne hinnang Vinni valla tegemistele on väga positiivne ja lähtub inimestest hoolimisest. Olen osalenud paljudel suurepärase tagasisidemega hingsoojendavatel üritustel ja kohtumistel. Oleme koos vallavanemaga korraldanud vastuvõtte pensionäridele, pedagoogidele, ettevõtjatele, viimasel aastal lapsi sünnitanud lastevanematele.

Täna ettevõtjaid, kes Vinni valla territooriumil inimestele tööd annavad ning töötasu tõstavad. Üksikisiku tulumaks on ju valla põhiline tuluallikas. Vallavolikogu ja vallavalitsus omalt poolt on infrastruktuuri rajamisega kindlasti ka ettevõtluse edule kaasa aidanud. Valla areng on olnud kiire ning loodame edaspidisekski parimat. (3.1.12.)

Volikogu väljasõiduistung Tudus 2004. a.

Volikogu koosseis 2004. a.

2.3. Vallavalitsus kui omavalitsuse täitev ja korraldav organ

Vallavalitsus on valla omavalitsuse kollegiaalne täitev ja korraldav organ, kes viib praktilise tegevusega ellu seadustega vallale pandud ning vallavolikogu määrustes ja otsustes sätestatud ülesanded. (2.11., 10469)

Vinni Vallavalitsuse esimese koosseisu moodustasid: Jüri Allikalt, Vaive Kors, Leo Sarnet, Leonhard Jürgenson, Kalmer Visnapuu, Rein Kivimäe ja Vallo Kruusimägi.

2005. a. oktoobrist kuuluvad Vinni Vallavalitsusse: vallavanem Toomas Väinaste, liikmed Mirjam Selli, Marve Morgen, Teet Ottin, Ülo Ülesoo, Margus Kolmrist ja Juhan Ratnik.

2.4. Saagem tuttavaks

2.4.1. Valla ametnikud 2005 oktoober

Toomas Väinaste	vallavanem
Vaive Kors	vallasekretär
Inga Saar	volikogu sekretär
Eve Kukor	sekretär-personalijuht
Meelis Maine	volikogu esimees
Margit Diits	haridusnõunik
Inna Arula	pearaamatupidaja
Taiga Roht	vanemraamatupidaja
Laila Sutt	vanemraamatupidaja
Gustav Saar	arendusnõunik

Valeri Mark	ettevõtlusnõunik
Peep Võrk	ehitusnõunik
Arvo Haas	looduskaitse spetsialist
Teet Ottin	Pajusti piirkonna juht
Mirjam Selli	sotsiaalnõunik
Kaja Inno	elanikkonna registripidaja
Mart Villup	IT-spetsialist
Raigo Rebane	keskkonnanõunik
Anu Are	maanõunik
Maie Müürisepp	registripidaja
Valter Allika	korrakaitseametnik
Ade Murumägi	Roela osavalla vanem
Nadežda Võrno	Viru-Jaagupi osavalla vanem
Uno Muruvee	Tudu osavalla vanem
Riina Karro	Tudu osavalla sekretär
Ülo Ülesoo	Piira piirkonna juht
Vladimir Kostap	Vinni piirkonna juht (5.1.)

Vinni valla 15 aasta rõõmud-mured on kaasa teinud Vaive Kors vallasekretärina, Mirjam Selli sotsiaal- ja Arvo Haas keskkonnanõunikuna. (2.1.)

2.4.2. Vallavanemad

1. Vallavanem on vallavalitsuse juht. Ta esindab Vinni valda kui omavalitsusüksust ja vallavalitsust suhtes riiklike ja mitteriiklike asutuste, teiste juriidiliste isikute ja füüsiliste isikutega nii vallas, Eesti Vabariigis kui ka välismaal vastavalt seadusele, valla põhimäärusele ning Vinni valla esindamise korrale.
2. Vallavanem:
 - 2.1. korraldab vallavalitsuse tööd;
 - 2.2. esitab vallavolikogule kinnitamiseks vallavalitsuse koosseisu ja teeb ettepanekuid selle muutmiseks;
 - 2.3. nimetab ametisse vallavalitsuse ametnikud;
 - 2.4. annab vallavalitsuse sisemise töö korraldamiseks käskkirju;
 - 2.5. kirjutab alla vallavalitsuse määrustele ja korraldustele ning korraldab nende täitmist;
 - 2.6. täidab muid talle seaduste ja õigusaktidega pandud ülesandeid.

Vallavanema äraolekul asendab teda vallavanema käskkirja alusel ametnike koosseisust vallavalitsuse liikmeks kinnitatud isik või mõni teine ametnik vallavanema poolt antud volituste piires. (3.11., 10471)

Esitasin meie endistele ja praegusele vallavanematele mõned küsimused. Need küsimused olid:

1. Miks hakkasin vallavanemaks?
2. Mis see teile andis?
3. Millal töotasite vallavanemana (mis ajast mis ajani)?
4. CV

5. Millised suhted on Teil praegu vallaga?

1. Hr. Jüri Allikalt küsimustele ei vastanud. Jüri Allikalt töötas vallavanemana 1. november 1990 - 1. august 1992.

2. Hr. Gustav Madise vastused:

1. Hakkasin on õige sõna. Vallavanemaks sain ma olukorras, kus eelmine vallavanem (Jüri Allikalt) astus mingitel isiklikel põhjustel tagasi ja valimisperioodi keskel tuli leida uus vallavanem. Kuna ma sel ajal töötasin abivallavanemana, siis oli peaaegu minu kohuseks vallavanemaks kandideerida ja nii volikogu mind valiski.
2. See aeg andis mulle päris hea kogemuse ühiskonna toimimisest ja teadmisi sellest, mida ma tegelikult olen nõus tegema ja mis mulle pikas perspektiivis ei sobi. See oli uue riigi kiire arendamise aeg ja mul oli võimalus selles kaasa lüüa. Nii ma nägingi, mis toimus Toompeal, mis ministeeriumis, mis Rakveres ja mis kohalikus volikogus. Kõik andsid endast parima, aga kahjuks oli väga palju neid, kes ka ennast ära unustada ei suutnud. Ma sain aru, et poliitika mulle ei sobi. Kuna vallavanema töö oli teha võetud, siis püüdsin teha seda oma südametunnistuse järgi.

Minu valitsemisajal toimusid ka ühed kohalikud valimised, mis me võitsime ja nii ma jätkasin vallavanemana ka pärast valimisi. Ühel hetkel siiski hakati volikogus vaidlema, vaidlema vaidlemise pärast ja siis ma tundsin, et pean ameti andma üle neile, kes oskavad silmakirjalikkusega leppida. Ma astusin tagasi (ja läksin oma eluga edasi). Minu järel valiti vallavanemaks Rein Mee.

3. Ma ei oska peast neid kuupäevi nimetada – küllap vallamajast saab need päris täpselt kätte. Algas minu valitsusaeg 1992. aasta 1. augustil ja lõppes 1994. aasta 24. augustil.

4. CV

Pole ammu vaja läinud. Vast oskan põhilise kirja panna.

Gustav Madis

21.01.1954

Kõrgem haridus – EPA Maakorraldus 1977

Töökohad:

1977-1991 Ed. Vilde nim. koolhoos – spetsialist, peaspetsialist

1991-1994 Vinni Vallavalitsus – abivallavanem, vallavanem

1994-1998 AS Gem-Geo – juhatuse esimees

1998-2004 AS Eesti Energia – osakonnajuhataja

2004- AS ELPEC – juhatuse liige (Eesti Energia tütarettevõtte)

Keeled: eesti, inglise, soome, vene

Abielus, lapsed

5. Vallavanema ajal elasin Vinni vallas, nüüd olen Tallinnas. Sidemed vallaga infoühiskonna tasemel. Vald saadab mulle valla lehte ja seda ma loen. Internetist aegajalt vaatan kodulehte ja „Virumaa Teatajat“. Oma töö tõttu olen kohalike omavalitsuste asjadega suhteliselt hästi kursis, nii et oskan seisudest aru saada küll. Pole põhjust eriti kritiseerida ja midagi eriti suurt ja ilusat ka silma ei hakka. Edu Vinni vallale ja Sinule ka. (1., 1.3.)

3. Rein Mee vastused:

1. Vallavanemaks sain ilmselt selle tõttu, et kogu minu eelmine tööalane tegevus oli seotud põllumajanduse ja maaeluga.
2. Andis võimaluse olla osaline Eesti riigi omavalitsuste tegevuses, mis oli huvitav ja kasulik kogemus.
3. Vallavanemana töötasin aastatel 1994-1995.
4. Olen sündinud Võru linnas 24. jaanuaril 1939. aastal.

Rein Mee 2006. a.

1946-1957 õppisin Võru FR. R. Kreutzwaldi nimelises keskkoolis.
1958-1963 õppisin Eesti Põllumajanduse Akadeemias zootehnika teaduskonnas.
1963-1965 teenisin aega Nõukogude Armees.
1965-1970 töötasin Paide rajooni Põllumajandusvalitsuses vanem zootehnikuna.
1970-1985 Tõrma Karusloomakasvanduse farmijuhatajana.
1985 kaitsesin põllumajandusteaduste kandidaadi kraadi.
1985-1994 olin Hulja sovhoosi direktor.
1994-1995 Vinni vallavanem.
1994 kaitsesin filosoofia doktori kraadi.
1995-1997 olin Maarahva Erakonna nõunik-koordinaator.
1997 kuni praeguse ajani olen Salva Kindlustus AS müügikonsultant

5. Vinni valla inimeste ja töötajatega suhtlen praeguse ajani. Mulle käib ka Vinni valla ajaleht, mis aitab valla sündmustega kursis olla. (1.1.4.)

4. Einar Katmani vastused:

1. Valla volikogu vabastas ametist vallavanema Rein Mee. Samas otsustas volikogu, et ei korralda uut konkurssi uue vallavanema leidmiseks. Olin sel ajal tööl abivallavanemana ja volikogu tegi mulle ettepaneku asuda täitma vallavanema kohuseid. Töötasin sellel ametikohal kuni järgmiste valimisteni 1996. aasta 7. novembrini, kui valiti uus volikogu ja vallavanemana asus tööle Hannes Mets.
2. Töötamine vallavanema kohusetäitjana oli minu jaoks huvitav. Omandasin uusi teadmisi ja kogemusi töötamiseks kohalikus omavalitsuses.
3. Töötasin abivallavanemana ja vallavanema kohusetäitjana alates 09. 1994. a. kuni 11. 1996. a.
4. CV

Nimi EINAR KATMANN
Sünniaeg 28.01.1940. a.
Telefon 5037728
Aadress Võidu 53-11, 44313 Rakvere
Perekonnaseis abielus, 2 täiskasvanut last

Hariduskäik

1962-1967 Eesti Põllumajanduse Akadeemia – põllumajanduse mehhaniseerimine
1954-1958 Jõgeva Keskkool
1947-1954 Vaimastvere 7. kl. Kool

Täiendkoolitus

1974-1976 Tehnika progressi ja leiutus-ratsionaliseerimisalane kursus

Teenistuskäik

2004.01 - 1997.04 RMK Sagadi mõis, haldur
1994.09 - 1996.11 Vinni Vallavalitsus, abivallavanem, vallavanema kt.
1992.07 - 1996.10 Erafirmas EIRE juhatuse esimees
1990.01 - 1992.06 Firms Eesti Parkett peainsener
1970.08 - 1989.12 Rakvere rajooni RSN TK Põllumajandusvalitsuses (hilisema nimega Rakvere rajooni Agrotööstuskoondis) erinevatel juhtivatel ametikohtadel

Keelteoskus

Eesti Emakeel
Inglise Elementaartasemel
Vene Heal tasemel

Arvutioskus

keskmine tase MS Word, MS Internet Explorer

Lisaoskused B, C kategooria autojuhiload, staaž (aktiivne) alates 1965. aastast
Huvialad Sport, harrastuskalapüük, matkamine, huvireisid

5. Loen regulaarselt Vinni valla ajalehte, mis saadetakse mulle posti teel. Mingeid muid suhteid mul vallaga ei ole. (1.1.2.)

5. **Hannes Mets** küsimustele ei vastanud. Hannes Mets töötas vallavanemana 7. nov. 1996 - 16 jaan. 2002.

6. Toomas Väinaste vastused:

1. Nägin, et suudan valla elu juhtida positiivses suunas, tulemuslikult.
2. Annab positiivse elamuse, nähes, et suudad midagi silmaga nähtavat korda saata.
3. Vallavanemana töotan alates 16. jaanuarist 2002. aastast käesoleva ajani.
4. CV

Hannes Mets 2000-ndatel.

2002 - käesoleva ajani Vinni vallavanem
 1989-2002 OÜ Auto Rasivere juhataja
 1981-1989 Roela sovhoosi tootmisdirektor
 1980-1981 Roela sovhoosi osakonna juhataja
 1977-1980 Seadistustööde Valitsus seadistaja-lukksepp
 1971-1977 Roela sovhoosi osakonna juhataja

Toomas Väinaste
 2000-ndatel.

Koolid:

1965 Roela 8. kl. Kool
 1969 Järeda Sovhoostehnikum
 1986 ATK kõrgem juhtimise kool
 PMÜ ökonomika ja juhtimise eriala, majandusteaduskond

Haridus: kõrgem

Abielus: abikaasa Anne Väinaste, kaks täiskasvanud last: poeg ja tütar

1994-1996 Vinni valla volikogu esimees

Sündinud 24.01.1950 Viru-Roelas Soonuka külas

5. Töötan praegu vallavanemana. (1.1.10.)

2.4.3. Sõna on looduskaitse spetsialistil

Arvo Haas on tegelnud valla keskkonnakaitsega seotud probleemidega. Oma sellealastest tööst kirjutab ta nii:

„Suhtumine meid ümbritsevasse looduslikku keskkonda määrab inimkonna tänase ja homse päeva. Kunagisest eluvõõraste idealistide unistusest on elukeskkonna kaitsmine saanud kaasaegse maailma üheks põletavamaks probleemiks, ja seda mitte ainult bioloogiliseks, vaid ka sotsiaalseks ja majanduslikuks. Põhimõtteliselt tähendab ju keskkonnakaitse looduse ja inimeste vahelise suhete korraldamist, mis väljendub eluks soodsate looduslike tingimuste säilitamises ja taastamises ning inimtegevuse kahjuliku mõju leevendamises. Seejuures lähtub keskkonnakaitse loodusvarade säästlikku kasutamisest.

1990. a. otsustasimegi kõigepealt endale selgeks teha olemasolevad loodusressursid. Selleks tellisime tollase ENSV MN Geoloogia Valitsuse spetsialistidelt kokkuvõtliku uurimistöö taastumatute maavarade kohta vallas.

Teiseks oluliseks uurimisvaldkonnaks sai põhjavesi, mille reostamine intensiivse põllumajandustootmise tingimustes oli kümme aastat tagasi eriti aktuaalne. Tänu tollaste suurmajandite (Vinni NST ja Vilde kolhoos) juhtide mõistvale suhtumisele keskkonnaprobleemidesse tellis vallavalitsus RPI Eesti Maaparandusprojekti veemajanduse spetsialistidelt põhjavee ulatuslikud uuringud, mille käigus aastatel 1991-1992 uuriti 344 kaevu vett. Vaadati üle ka võimalikud reostusobjektid. Tööde käigus tehti kokku 437 veeanalüüsi, sealhulgas ka mõned raskemetallide ja naftaproduktide määrangud. Neid mahukaid ja vajalikke töid finantseerisid eespool märgitud põllumajandusettevõtted.

Määrava tähtsusega sündmuseks sai koostöölepingu sõlmimine Vinni valla ja Ljusdali kommuuni vahel 1994. aastal. Sellele järgnesid nii meie spetsialistide teoreetiline koolitus kui ka praktiline abi keskkonnaprobleemide lahendamisel. Eriti oluline oli kahe valla erialainimeste koostöös valminud Vinni valla keskkonnakaitse arengukava ehk keskkonna-

programmi koostamine 1995. a. Selle programmi töörühma kuulusid Ljusdali kommuuni keskkonnaosakonna juhataja Sven-Arne Persson, sama osakonna spetsialist Bertil Ahlberg, Vinni abivallavanem Peep Võrk ja valla keskkonnanõunik Arvo Haas. Programm kinnitati volikogus 27. märtsil 1996. a. Selle programmi alusel olemegi seni tegutsenud ja mõndagi sellest ka ellu viinud. Nii on jäätmekäitluse valdkonnas suurematesse asulatesse paigaldatud mitmesuguse taara (klaas, plast, plekk) ja väikepatareide kogumiskonteinerid ning sõlmitud nende tühjendamiseks lepingud jäätmekäitlejaga (AS Vaanja). Koostöös AS Ragn Sells'iga on lahendatud-korraldatud olmejäätmeveoga seotud küsimused valla suurematest asulatest. Kavas on hõlmata korraldatud olmejäätmeveoga kogu valla territoorium.

Oluliseks võib pidada ka ümbritsevale elukeskkonnale suurt ohtu kujutanud endiste suurmajandite mahajäetud kasutamata põllumajandusmürkide jääkide kahjutuks tegemist aastatel 1998-2000.

Põhjavee kaitse ja kasutuse valdkonnas on paigaldatud veearvestid, välja vahetatud vanad ja energiamahukad sügavveepumbad uute, ökonoomsemate vastu. On remonditud sõnnikuhoidlaid, paigaldatud Vinni Spordihoonesse ja Tudu Põhikooli joogivee filtrid ülenormatiivse rauasisalduse vähendamiseks ning tamponeeritud mahajäetud peremeheta puurkaevud.

Heitveekäitluse valdkonnas on rekonstrueeritud Vinni aleviku puhastusseadmed ning Vinni, Piira ja Roela reoveepumplad, mis on oluliselt kaasa aidanud põhjavee reostamise vähenemisele. Tuleviku suhtes oli tähtis ka kanalisatsioonisüsteemide eeluuringu korraldamine, millega määrati tulevaste rekonstrueerimistöde mahud ja maksumus.

Klassikalise looduskaitse valdkonnas on Tudu metskond välja ehitanud Punasoo looduse õpperaja koos vaatetorniga ning puhkemaja Tudu järve kaldale, mis võimaldab eelkõige tõsisel loodushuvilistel tutvust teha Tudu ümbruse omapäraste soode ja rabadega, samal ajal ka aktiivselt puhata.

Kõigi programmis ettenähtud meetmete ellurakendamiseks oleks vaja kokku ligi 14 miljonit krooni. Loomulikult pole võimalik seda ainult valla rahakoti toel teha. Seetõttu tegeleb valla-valitsuse keskkonnaosakond pidevalt täiendavate rahaliste vahendite taotlemisega mitmetelt struktuurfondidelt. Euroopa Liidus on sellisteks näiteks ISPA ja PHARE, Eestis aga Keskkonnainvesteeringute Keskus, millest rahastatakse väiksemaid projekte.

Lisaks keskkonnaprogrammis kajastatud tegevusele oleme kevadiste looduskaitsekuude raames korraldanud õpilaste keskkonnateadlikkuse edendamiseks mitmeid üritusi, millest ulatuslikumad on olnud:

- vanapaberi kogumine 1998. a., mil õpilased tõid kokku ja andsid ümbertöötamiseks 36,5 tonni vanapaberit;
- probleemjäätmete (plastpudelid, plekkpurgid) kogumine 1999. a., mille käigus puhastati teeservi ja avalikke kohti ning anti jäätmekäitlejale üle u. 20 000 purki ja pudelit.

Vinni Tammik 1995. a.

Tagasi vaadates läbikäidud teele võib täna kokkuvõtvalt öelda, et vald on muutunud tõesti iseseisvaks ja täieõiguslikuks kohaliku omavalitsuse organiks, kes lähtub oma otsustes valla elanike elulistest huvidest, seda ka keskkonnakaitse valdkonnas.“ (4.1., 14-16)

2.5. Valla asutused

2.5.1. Koolid

Vinni-Pajusti Gümnaasium

Direktor: Jüri Vanajuur

Ferdinand von Wrangelli nimeline Roela Põhikool

Direktor: Ilmo Jaanimägi

Tudu Põhikool

Direktor: Riho Mäe

Lääne-Virumaa Kutsekõrgkool

Direktor: Helle Noorväli

Kool asub haridusministeeriumi haldusalas

2.5.2. Lasteaiad

Vinni Lasteaed Tõruke

Juhataja: Reet Rannakivi

Pajusti Lasteaed Tõrutõnn

Juhataja: Ene Kruusmaa

Kulina Lasteaed

Juhataja: Ülleke Laherand

Roela Lasteaed

Juhataja: Kärt Põllu

Tudu Lasteaed

Juhataja: Kärt Põllu

2.5.3. Muud asutused

Inju Lastekodu

Direktor: Toivo Olvi

Sotsiaalministeeriumi haldusalas

2.5.4. Raamatukogud

Vinni-Pajusti Raamatukogu

Juhataja: Ere Tammeorg

Roela Raamatukogu

Juhataja: Silja Kiili

Viru-Jaagupi Raamatukogu

Juhataja: Ene Kadaja

Tudu Raamatukogu
Juhataja: Katrin Kastemäe

Kadila Raamatukogu
Juhataja: Annika Schumann

2.5.5. Klubid ja rahvamajad

Pajusti klubi
Juhataja: Reet Aru

Kehala klubi
Juhataja: Anne Rätsep

Tudu Rahvamaja
Juhataja: Helve Ploom

Roela Rahva Maja
Juhataja: Reet Alavere

Kadila Seltsimaja
Juhataja: Lidia Mets

2.5.6. Muuseumid

Viru-Jaagupi muuseum
Juhataja: Raine Linnas

Tudu muuseum-käsitöötare
Kontakt: Helve Ploom

Põllutööriistade muuseum ja admiral Ferdinand von Wrangelli tuba Roelas
Kontakt: Maret Tralla

Kadila kodulootuba
Kontakt: Lidia Mets

2.5.7. Noortekeskused

MTÜ Roela Noortemaja
Juhataja: Maire Eigi

MTÜ Pajusti Vabaaja keskuse noortetuba
Juhataja: Moonika Laud

Kadila noortekeskus
Juhataja: Lidia Mets
Viru-Jaagupi noortekeskus

2.5.8. Sotsiaalasutused

Tammiku Kodu

Juhataja: Ülle Allika (5.1.)

2.6. Rahvastikuregister annab teada...

Seisuga 01.01.2005

Vinni vallas 43 asulat nendest 37 küla ja 5 alevikku

Valla elanike arv	5627
Roela osavallas elanikke	967
Tudu osavallas elanikke	524
Viru-Jaagupi osavallas elanikke	1006

Vallas elab 2914 naist (keskmine vanus 41,5) ja 2713 meest (keskmine vanus 37,0).

Keskmine vallaelanik on 39,3 aastane.

Valla eakam naine on 97 aastane ja mees 94 aastane.

Aastal 2004

- ... sündis vallas 49 last ja suri 63 inimest.
- ... saabus valda 189 inimest.
- ... lahkus elama väljapoole valda 263 inimest.
- ... valla elanikkond vähenes 88 inimese võrra.

Alljärgnev tabel annab ülevaate valla elanikkonna muutustest külade lõikes.

Asula nimi	Elanike arv 01.01.2000	01.01.2001	01.01.2002	01.01.2003	01.01.2004	01.01.2005
Alavere k.	14	14	14	13	16	16
Allika k.	35	35	35	35	37	37
Anguse k.	21	23	19	18	19	20
Aravuse k.	18	17	18	17	11	10
Aruküla k.	99	98	98	94	96	97
Aruvälja k.	30	29	33	36	34	31
Inju k.	171	172	160	160	145	135
Kadila k.	147	134	133	132	133	131
Kakumäe k.	89	93	85	86	87	83
Kannastiku	26	26	25	27	26	25
Karkuse k.	16	17	16	20	20	19
Kaukvere	2	2	2	1	1	1
Kehala k.	52	57	58	51	48	50
Koeravere	96	94	94	93	87	90
Kulina k.	55	48	52	53	50	49
Küti k.	146	142	145	133	131	132
Lepiku k.	73	68	69	61	70	73
Lähtse k.	27	27	25	26	25	26

Asula nimi	Elanike arv 01.01.2000	01.01.2001	01.01.2002	01.01.2003	01.01.2004	01.01.2005
Mõdriku k.	70	74	84	88	89	91
Mäetaguse	36	41	39	41	40	40
Nurmetu k.	46	45	47	44	41	45
Obja k.	84	79	78	76	71	69
Pajusti al.	822	824	816	817	779	769
Palasi k.	46	48	47	48	49	45
Piira k.	406	377	361	365	353	343
Puka k.	26	26	28	33	33	35
Rasivere k.	50	48	47	47	43	36
Ristiküla k.	51	47	51	50	51	49
Roela al.	643	632	621	622	592	574
Rünga k.	22	26	24	24	21	26
Saara k.	56	54	53	54	53	54
Soonuka k.	8	10	9	9	9	8
Suigu k.	5	5	14	14	14	14
Tammiku	28	27	26	26	27	27
Tudu al.	490	487	468	462	441	444
Vana-Vinni	108	103	107	103	103	99
Veadla k.	81	83	78	80	82	83
Vetiku k.	161	168	167	158	152	134
Vinni al.	1116	1109	1104	1078	1043	1029
Viru- Jaagupi al.	429	433	422	431	433	435
Voore k.	77	75	69	74	74	70
Võhu k.	85	79	78	78	78	75
Täpsusega Vinni vald			1	1	8	8
Vinni vald	6063	5996	5920	5879	5715	5627

(5.1.)

3. MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

3.1. Peasuunad

Vinni vallas on tähelepanu all kaks peasuunda: 1) inimene ja tema elukeskkonna parandamine ning 2) ettevõtluse arendamine.

Sellest lähtuvalt sai esmakordselt valla ajaloos allkirjastatud koalitsioonikokkulepe Keskerakonna ja Rahvaliidu vahel. Kokkuleppe eesmärk oli, et inimestele antud lubadused saaksid ka ellu rakendatud ega jääks vaid lubadusteks.

Vinni vald on suur ja tal on palju asutusi, seetõttu läheks üksikasjalik üleslugemine pikaks. Seetõttu keskendun üldisematele põhimõtetele, millest oleme oma igapäevatoos lähtunud.

Piirkonnad said juhid.

Suure valla puhul on oluline leida mehhanism, kuidas jõuaksid valla pakutavad avalikud teenused kõige paremini inimesteni, eriti aga neile, kes elavad vallakeskusest kaugemal.

Vinni vallal on selleks aastaid edukalt töötanud osavallad Tudus, Roelas, hiljem ka Viru-Jaagupis. Laiendasime seda põhimõtet edasi kõikidele valla piirkondadele, valides neile juhid, kelle igapäevatoos sai kohaliku elu korraldamine. Täna võime öelda, et see suund piirkondade elu korraldamiseks konkreetse vastutaja näol on end õigustanud. Tänu piirkonnajuhtidele on paranenud heakord Vinnis, Viru-Jaagupis ja mujal vallas.

Inimese elukvaliteet kohtadel ei tohi langeda.

Maal saab pea iga ettevõtmise piiriks inimeste vähesus ja suured vahemaad, olgu siis tegu kooli või bussi käigushoidmisega. Seetõttu on Vinni vald kohaliku elukeskkonna parandamisel panustanud lisaks koolide (3), lasteaedade (5), raamatukogude (5), klubide (5) jne. kaasajastamisele ka teistele inimeste jaoks olulistele objektidele nagu arstipunktid, apteegid, külapoed ja Viru-Jaagupi ja Tudu kirikud. Oleme neid võimaluse piires abistanud. Näiteks remontisime Kūti ja Kadila poed ning andsime rendile poepidajale. Tudus avati kaasaegne arstipunkt. Igas piirkonnas on kaasaegne raamatukogu koos avaliku internetipunktiga.

Vallaasutused oleme koondanud ühte majja põhimõttel-üks tee, mitu asja. Tegime korda Tudu rahvamaja ja tema katuse all on osavalla kontor, raamatukogu, AIP, postkontor. Endises Viru-Jaagupi koolimajas asub muuseum, noortemaja, raamatukogu, osavalla ruumid, ruumi leidub kohalikele isetegevuslastele. Sama skeemi järgi oleme toiminud ka Kadilas, kus vanas koolimajas asub raamatukogu ja on seltsitegevuse ruumid, ning Roela koolimajas, kus asuvad raamatukogu, lasteaed, osavalla kontor. Need ümberkorraldused koos majade remontidega on nõudnud eelarvest üsna palju raha, kuid edaspidi hoiame valla eelarves kokku hoonete ülalpidamise pealt.

Hambaarsti juures 2000-ndatel.

Tudu aleviku suursündmuseks võib pidada veeprojekti I etapi elluviimist, kus alevik sai kanalisatsiooni, veevärgi ja saab puhastusseadmed. Roelas sai uue ilme paisjärv ja laululava. (3.15.)

Roela paisjärve rekonstrueerimisel on praeguseks seis niikaugel, et üle poole järvest on vetikatest puhastatud. Järvevesi sai niipalju alla lastud, et neid oleks võimalik kätte saada. Esialgu ei osanud arvatagi, et järv vetikaid nii paksult, kohati 50-70 cm, täis on. Juuli lõpus peaks tööd teostava Wetmani firma ujuk-niiduk uuesti tagasi tulema ja järve lõpuni ära puhastama.

Kohe pärast jaanipäeva alustati ka järve paekivi müüritise ladumist. Seda tööd teostab Sado Kaubahoov. Paemüüritis tuleb asfaldist poole meetri jagu kõrgem ja helkuritega varustatud metallpostidega. Seda ikka selleks, et teeserv paremini nähtav oleks ning et autod teelt järve ei põrutaks. Ka on madal müür silmale ilus vaadata. Mõlemalt poolt järve tehakse ka trepid, mida mööda järve minna saab. Pärast tööde lõppu laseme veetaseme jälle üles.

Roela paisjärve rekonstrueerimine 2002. a.

Sellela järve puhastamine veel ei piirdu. Projekti kohaselt on tööd plaanitud 3-etapilisena. Tänavu tehakse ära esimene etapp. Järgmisel aastal lastakse vesi taas alla ja puhastatakse järve põhi vetikatest, sama töö võetakse ette ka ülejärgmisel aastal. Järve rekonstrueerimiseks sai kirjutatud KIK-le vastav projekt. Enne otsustamist käis oma silmaga asja üle vaatamas KIK-i nõukogu liige riigikogulane Urmas Laht. Tänu sellele, et saime näidata ja põhjendada talle olukorda kohapeal, sai projekt KIK-i poolt rahastatud. (3.14.)

Vinnis oleme keskendunud sportimisvõimaluste parandamisele: käimas on tööd jalgrattatee ja staadioni rajamisel. Jalgrattatee tammikuvaheline lõik on valmis. 100% Vinni valla omanduses olev Vinni spordikompleks sai maakondliku tervisekeskuse nimetuse ning selle renoveerimine on jõudnud 3. etappi.

Ettevõtlus on oluline prioriteet.

Valla arengu seisukohalt peame võtmeküsimuseks ettevõtluse arendamist ja uute töökohtade loomist. Kuid miks peaks omavalitsus üldse ettevõtlusega tegelema?

Valla jaoks on kõige tähtsam inimese heaolu. Omavalitsused pingutavad selle nimel et pakkuda tasemel haridus-, kultuur-, sotsiaal- jt. teenuseid, et oleksid korras koolimajad, lasteaiad, rahvamajad, raamatukogud, investeerivad keskkonda, vee- ja prügimajandusse, teedesse ja tänavatesse jne. Ikka selle nimel, et inimesel oleks siin hea elada.

Kas sellest piisab? Elu näitab, et mitte. Maal jääb aasta aastalt inimesi vähemaks. Kuidas tagada, et inimesed maalt linna ei lahkuku, vaid sinna hoopis juurde tuleks? Üks võimalus inimesi maale meelitada on teha seda ettevõtluse kaudu.

Ilma ettevõtluseta vald hääbub ja siis ei aita ka korras koolimaja valla servas. Kui pole inimesi, pole ka lapsi. Et näeme siiski ka valla keskustest eemal asuvaid piirkondi elujõulistena ja ettevõtlust seal, selleks me koole-lasteaedu neis kohtades remondimegi. Suures osas teebki muret, et lapsi meie vallas üha vähemaks jääb.

Siit peaks olema arusaadav, et kuigi ettevõtluse arendamine pole omavalitsuse otsene ülesanne, on ettevõtluse arendamine omavalitsuse jaoks elulise tähtsusega. Võib ju väita, et vald on maal kõige suurem tööandja. Tihtilugu ta seda ongi, kuid avalik sektor ei too raha juurde, ta jagab olemasolevat ringi. Ettevõtlus on see, kust raha juurde tuleb ja eksport on see, mis riigile raha juurde tekitab.

Ka ettevõtja eelistab kohta, kus on teedevõrk ja kus elavad inimesed. Kui alevikus on hea kool ja lasteaed, on rahvamaja ja pood, kui leidub ka vabu kortereid, kuhu ettevõtja saab oma inimesed elama panna ning teedevõrk, kus liikuda kannatab, siis võib ettevõtja tulla ja hakata oma ettevõtet rajama.

Väljaehitamist vajab valla tänavate valgustusvõrk, kaasaegsele tasemele tuleb viia vee- ja kanalisatsioonisüsteemid, prügimajandus, parandada heakorda alevikes jm. Osalt nõuab seda meilt seadusandlus, teiselt poolt aga elu ise: inimene tahab mugavusi, turvalist elukeskkonda, et siia jääda või siia tulla.

Tööd selles valdkonnas on tehtud ja käivad. Juba on teada, et KIK rahuldab meie taotluse (2,22 miljonit krooni) Tudu puhastusseadmete, kanalisatsiooni ja veeprojekti kohta. Need investeeringud parandavad Tudu inimeste elukvaliteeti ja võimaldavad tegelda selles piirkonnas ettevõtlusega, näiteks turismindusega või rajada mingit uut ettevõtet.

Tänane majandus ei ole sellisel tasemel, nagu näitab statistika, mille kohaselt on inimese keskmine brutopalk ca 5800 krooni. Maal on palgad aga tunduvalt madalamad ja sellega ei kannata maalt linna tööle sõita.

Suurärimees ei ole huvitatud poe pidamisest 300 elanikuga külakeses, sest käive on väike ega anna tulu. Pood on külaelanikele aga ülioluline. Nii oleme Vinni vallas otsustanud, et ostame vallale Kūti kauplusehoone, remondime ära ja anname rendilepinguga poepidajale. Tööd käivad, poepidajaga on kokkulepe saavutatud. Poe plaanime avada hiljemalt 1. aprilliks.

Viisime vallas läbi tööjõualase uuringu, millest nähtub, et ettevõtjatel napib oskustöölistest. Kavatsime osta ja korda teha Roelas kümme korterit. Kui ettevõtja tuleb, on meil tema väljaõppinud töötajatele kortereid pakkuda. Selline praktika on mujal maailmas äraproovitud asi. Ettevõtja ei pea jääma sellepärast meile tulemata.

Oleme välja selgitanud vabad ja munitsipaliseeritavad maad, kuhu saaks ettevõtja vajadusel areneda või siis oma ettevõtte rajada.

Ettevõtjaid on mitmesuguseid. Suurem osa ettevõtjaid on korralikud maksumaksjad. Nad on huvitatud ka kohaliku elu edendamisest. Kahjuks leidub ka neid, kes maksavad ümbrikupalku ja kui ka neid, kes maksavad töötajatele palka kuidas juhtub. Et inimene peab kusagil endale elatist teenima, siis läheb ta sinna ikkagi, lootuses kunagi palka saada. Selles valdkonnas on kõigil palju teha, sest teenuseid (haridus, kultuur, teed-tänavad, kommunaal jne) tarbivad ju kõik.

Pean väga oluliseks, et vald suhtleks ettevõtjatega, oleks tema tegemistega kursis. Ettevõtlusest tulnud vallavanemana tunnen mõlemat poolt, tean, kuidas saaks omavalitsus ettevõtjat toetada, millist abi ettevõtja vajab. Teen tööd selle nimel, et ettevõtjale oleks vallamajja asja. Et ettevõtlusega alustaja saaks vallast nõu ja abi, teavet, millised on võimalused.

Ka EL struktuurifondide raha on mõeldud eelkõige ettevõtluse toetamiseks. Seega muutub nimetatud valdkond üha olulisemaks.

Kokkuvõttes võib öelda, et vald peab ettevõtlusega tegelema. Ettevõtluse arendamisega parandame haridus-, kultuuri ja sotsiaalsfääri ning ka ümbritsevat keskkonda, võimaldame elu maal. (3.16.)

Piira kaupluses 2000-ndatel.

Viru-Jaagupi puidutööstus 1998. a.

3.2. Välissuhted

Juba vallaõiguste kättevõitmise ajaks oli sõprussild Soome Valdade Liidu ja vinnilaste vahel rajatud: selle esindajad olid pidulikul koosolekul õnnitlejate seas ning 1991. a. oktoobris käisid meie valla esindajad Soomes Tuusulas Soome-Eesti Ühingu asutamiskoosolekul, et seal paika panna põhisätted Vinni ja Tuusula vahelise koostöölepingu sõlmimiseks. Soome-Eesti Ühingu asutamiskoosolekust osavõtjad saatsid vinnilastele läkituse, milles öeldakse: „Täna asutatud sõprusühing soovib igati tugevdada ja laiendada Eesti ja Soome rahvaste ning Vinni ja Tuusula elanike sõprusidemeid ja kooskäämist. Soovime Teile head tervist ja paremaid kordaminekuid.“ Läkitusele on alla kirjutanud Tuusula Soome-Eesti Ühingu juhatuse esimees Raimo Manneri. Ja juba sama aasta novembri lõpupäevadel tulid meile külla Tuusula valla talunikud, keda võõrustasid Roela talupidajad, kelle tööde-tegemiste vastu külalised huvi tundsid. Enne ärasõitu rääkisid soomlased oma abist Vinni vallale.

Lepingu sõlmimine 1992. a.

Siitpeale algas kahe sõprusvalla vaheline tõine suhtlemine. Viimast rõhutas ka koostööleping, mille allakirjutamine sai teoks 1992. a. 13. veebruaril, kui Tuusula valla esindajad kohtusid Vinnis vallavolikogu ja -valitsuse liikmetega.

Peagi leidis vald endale uusi sõpru-seekord Rootsimaalt. Ljusdali vallast tuldi tutvuma eestlaste elu-oluga, sellega, kuidas elab sinne inimene kapitaalsete ümberkorralduste ajal. Rootslasigi huvitasid meie haridusasutused, vallavalitsuse töö, põllumajanduse areng jm. Lepiti kokku, et sellele esimesele nn tutvumiskohtumisele järgneb vinnilaste külaskäik Ljusdali valda. Esimene sõit Rootsimaale sai teoks rootslaste abiga, kes kandsid meie

delegatsiooni liikmete reisikulud. Kohtumisel sealsete vallajuhtidega lepidi kokku, et meie

Ljusdali valla delegatsioon vallapäevadel 2002. a.

kommunaalmajandusega seotud inimesed võivad Rootsis koolitust saada. Spetsialistide koolitamisega seotud kulutused lubas Rootsi-pool enda kanda võtta. Delegatsiooni juht Vallo Kruusimägi pidas läbirääkimisi väga tähtsaks, eriti hindas ta sõprade abi valla päästeteenistuse loomisel.

Sõprussidemete tugevdamiseks kujunes seitsme vinnilase osavõtt sõprade suurest pidupäevast – Tuusula valla 350. aastapäeva tähistamisest. Varsti pärast seda algas nagu seisakuaeg nii hoogsalt alanud koostöös ja alles 1996. a. tegi Tuusula vallavanem Jorma Hämeläinen vinni-

lastele ettepaneku tulla taas külla Tuusulasse. Ja läkski sõprade juurde delegatsioon, kindla eesmärgiga taastada suhted kahe valla vahel, sest viimastel aastatel oli koostöö mitmetel põhjustel vaibunud.

Tihedam läbikäimine koostööpartneritega Ljusdalis algas aga 1994. aastal. Märtsis tegi sõprusvalla delegatsioon vinnilastele toreda kingituse: kolm hambaravikabinetti, Volvo buss, kolm tuletõrjeautot täisvarustusega ning järelveetav mootorprits. Varsti pärast seda toodi meie koolidele magnetofone, kirjandust, tehnilisi õppevahendeid jm. Külalised kinnitasid, et Ljusdali vallas ollakse hästi kursis vinnilaste eluoluga ning tahetakse edaspidigi oma sõprusvalda Vinnit abistada ja vallarahvaga koostööd teha. Viimast eriti firmadevahelistes majandussuhetes.

1995. a. jõulude eel jõudis Vinnisse järjekordne saadetis Ljusdalist. Koolidele toodi mitmesugust varustust – koolipinke ja -laudu, tahvleid, kuus arvutit. Mirjam Selli võttis vastu hulgaliselt riietusesemeid abivajajate tarvis.

Delegatsiooni vanem Hannes Mets ja Tuusula vallavanem Jorma Hämeläinen 1996. a.

Iga inimene, kes viimastel aastatel on Inju mõisas käinud, peab küll au andma lastekodu juhtkonnale, kes on suutnud leida nii palju toredaid sõpru-toetajaid, kelle abiga on mõisa peahoone ja laste elamistingimused tundmatusest muutunud. Vello Taremaa oskas luua kontakte eestlastega välisriikides, üksikisikutega Rootsist, Saksamaalt, Soomest, Taanist, Kanadast, USA-st. Toetajate sekka tulid ka parun Krause järglased, Plöni kreisis elav abielupaar Wiegner, kes oli palunud oma kuldpulma tähistamisel külalistel lilli mitte tuua, vaid anda lillede asemel raha Inju laste toetamiseks (summa oli 1000 DEM-i). Lastekodu köögi ümberehitamisel ja sisustamisel oli hindamatu Tecklenburgi Rotary Klubi ja pastor Volker Krumme abi. (4.1., 18-26)

3.3. Tammiku Kodu

3.3.1. Tammiku Kodus on endale uue kodu leidnud neli hoolealust

Obja külas asuv endine koolimaja ja lasteaed seisis aastapäevad tühjana. Alates 3. novembrist 2000. a. on majal nimeks Tammiku Kodu ja juhatajaks Ülle Allika. Kui hädavajalikud eeltööd tehtud said, võis esimene elanik 30. novembril sisse kolida. Selleks ajaks oli ka kaader valitud. Päevahooldustöötajaks Tiina Nirgi ja ööhooldustöötajaks Evi Joonas.

Praeguse seisuga on Tammiku Kodus 4 hoolealust. Nende eest hoolitsetakse hästi, toad on soojad ja puhtad, toit mitmekesine, voodipesu ja riided puhtad ning arstiabi alati käepärast.

Majja käib ajaleht Virumaa Teataja. Lahendatakse ristsõnu, loetakse raamatuid, endine sepp armastab ahjudes süsi liigutada, vaadatakse telerit. Käivad külalisedki, kusjuures iga külastus on selles majas nagu pidupäev.

Et rutiini vaheldust tuua, olid ka meil kenad jõulud ja vääriline uue aasta vastuvõtt saluutide ja šampanjaga. Kavatsame meeldejäädvalt tähistada iga hoolealuse sünnipäeva. Kevadel saame väljas ühtteist ette võtta.

Tammiku Kodu avamine 2001. a.

Vaheldust tõi Vinni valla puuetega laste ja nende perede ühenduse Johanna joonistusteraapia õppepäev klassikalise muusika saatel. Kaasa joonistas ka hea kunstikäega endine kooliõpetaja Otu. Lapsed tõid majja palju elevust ja rõõmu.

Tammiku Kodus on veel vabu kohti vanadele ja invaliididele, kes oma igapäevaeluga enam ise toime ei tule. Tuleb teha avaldus ja arvestada sellega, et 90% pensionist läheb majas elamiskulude katteks, 10% jääb endale taskurahaks. Tammiku Kodus on olemas kõik eluks vajalik, ka hool ja armastus. (3.1.)

3.3.2. Tammiku Kodus peeti lahtiste uste päeva

Reedel, 18. mail 2001. a. olid Tammiku Kodu ukSED huvilistele valla. Käidi lähemalt ja kaugemalt tutvumas praeguste ja tulevaste elanike eluolu ja -tingimustega. Nähtuga jäadi rohkem rahule, kui enne kuulujuttude alusel teada saadi.

Külastajate käest saime teada, et mõned kardavad toimetulekuraskustesse sattunult Tammikule tulla, kuna räägitakse, et siin elavad joodikud. Jah, osad elanikud on lasknud oma elul allamäge veereda „tänu“ alkoholile. Kuid parem hilja kui mitte kunagi – Tammikul hakatakse elama elu uues kuues. Kes seda ei suutnud, lahkus vabatahtlikult. See pole aga siiski lahendus: inimene suudab muutuda ja kohaneda ning uut õppida elu lõpuni. Näiteks askeldavad mehed aiamaal, kus nooremas eas tihti naised ametis. Siin võib kuulda ka selliseid lauseid, et poleks arvanudki, et elu võib veel nii ilus olla. Tõsi, osad elanikke vaevab aegajalt koduigatsus. Eriti toob pisara silma ühislaul „Ma tahaksin kodus olla“. Sugulaste ja tuttavate külastused ning ka väljasõidud koos nendega peaks mingiks ajaks hingerahu tagasi andma.

Lahtiste uste päeva aitas sisustada, nagu eelnevatki kahte praktikanädalat, Rakvere Pedagoogikakooli sotsiaaltöö eriala üliõpilane Sigrit Säinas. Ta viis läbi kahe võistkonna vahel

palju elevust tekitanud ja viigiga lõppenud viktoriini. Samuti ergutas ta oskajamaid süntesaatorit mängima ja koos laulma. Laulumaiaid on Tammiku Kodus palju. Tavaliselt lauldakse koos sünnipäevadel.

Tohutu huvi on Tammiku Kodu elanike seas lugemise vastu. On annetatud kirjandust ning raamatuid, neid tuuakse ka külastajate ja personali poolt kodust laenuks. Iga päev tulevad majja ajalehed Virumaa Teataja, SL Õhtuleht ning kord nädalas Kroonika.

Kuna bussiliiklus on hõre ning jaladki tõntsid, siis vajalikud sõidud hoolealustega saab tehtud autoga. Pääaegu ükski vajadus ei jää Tammiku Kodus tähelepanuta. Praegu on majas 9 elanikku – 4 meest ja 5 naist.

Keegi ei pea kahetsema, et pidi toimetulekuraskustesse sattunud uueks elukohaks valima Tammiku Kodu. (3.2.)

3.3.3. Aastavahetus Tammiku Kodus

2001/2002 aastavahetuseks oli Tammiku Kodus 14 elanikku. Kõik nad said osa jõulude ja aastavahetuse meeleoludest. Tänu Vinni Vallavalitsusele, perekond Taalile, perekond Tammilehttole Soomest, diakon Herki Talenile, Toomas Väinastele, Oru talule, Roela segakoorile ja AS Sederile olid maja jõulud ning vana-aastaõhtu meeleolukad ning võimaldasid igaühele eraldi ja tubadesse rõõmu teha. Segakoori kontsert oli aga üldse esimene väljastpoolt esinemine.

Majasiseselt oleme seni küll ka kõiki tähtpäevi tähistanud meeleoluka muusika ja lauluga. Viimasel ajal on esinenud Ailar Allika tähtpäevakohaste muusikapaladega süntesaatoril. Kuulatakse palju ka plaadimuusikat, kuid elav muusika on siiski hingele lähedasem.

Osasid hoolealuseid käisid vaatamas ka omaksed, paar memme olid lausa tütaridel külas. Eks kulub ära küll vahel majast välja saada. Talvine pime aeg teeb ju hingele tuska. Künla-säraaeg aitas muidugi seda leevendada. Nüüd pole muud, kui oodata päevade kukesammu võrra pikenemist.

Elanikest käisid üle ka paar erinevat haiguslainet. Eks pisikud ikka tulevad kellegagi majja. Ja kui üks juba haigeks jääb, siis on teada, et ega see jada enne lõpe, kui kõik on läbi põdenud, kas siis kergemalt või raskemalt.

Üldiselt kõlas elanike suust repliike kenade meeleoluhetkede kohta sellel ilusal ja hardal ajal.

Täname kõiki, kes Tammiku Kodu elanikke meeles pidasid! Kaunis on tõdeda, et jätkub headust ja hoolivust ning meelepidamist. (3.3.)

3.3.4. Tammiku Kodu uues kuues

2002. aasta suvega on Tammiku Kodus palju muutunud. Oma lapsepõlvkodust kolm aastat tagasi mööda sõitnud Lätis elav Tammiku Kooli direktor Aleksander Nurga tütar koos pojaga ei uskunud selle aasta septembris oma silmi, kui nägid korrastatud hooneid ja seinal Tammiku Kodu silti ning tulid asja uurima, kuna Lätis pidavat selline kodu vorm võõras olema.

Mida on siis Tammikul tehtud?

Kevadel asendasime ühe koridori pehkinud põranda uue ja tugevaga, kõik koridorid said kenad põrandakattematerjalid. Vahetatud on aegunud elektrikapp ja üks liiga väikeseks

osutunud kuumaveeboiler. Suvel sai maja nii seest kui väljast rõõmsama ilme, kuna käiku läksid värvid. Tammiku Kodu kompleks on nüüd roheline nagu see nimele kohane ongi.

Vanast laste mängulavast on ümber tehtud istekohad koos väikese lõkkeasemega. Eemal omaette lõkkeplats jaani- või mõne muu tule tarvis ja tähtpäevadel lippu ootav lipuvarras.

Tammiku Kodu sai endale ka päris oma kaevu. Nüüd lõpevad ometigi tüütud veepumba-avariid, mis majas palju segadust tekitasid. Ebameeldivusi jääb tekitama veel põranda-alune kanalisatsioonitorustik.

Jaanipäev vanadekodus 2005. a.

Kogu selle muutusteahela taga on Rasivere Auto lahtiste kätega töömehed (eriline tunnustus kuulub Ants Heinsaarele), Anne Väinaste lahke vastutulek, Eheli firma virgad elektrikud ja santehnikud, Neelokse Suurtalu, Valter ja Tammiku Kodu elanik Ott. Tahan kiita ka Vinni valla päästeameti meeskonda eesotsas Ervo Andressoniga, kes päästis Tammiku Kodu elanikud suurest ebameeldivusest. Suurt rolli Tammiku Kodu elu edasiminekus on mänginud vallavanema isiklik abi ja huvi kodu muutuste vastu.

Üritame personali ja abilistega teha Tammiku Kodu elanike elu võimalikult hubaseks ja kenaks. Ka toidulaua üle ei saa kurta: päevas on kolm toidukorda ja õhtune tee. Vähemalt kord kuus on ka sünnipäevade või muude tähtpäevade tähistamised peolaudade taga, mida enamuses teistes hooldekodudes pole kombeks sarnaselt tähistada. Paljuski polegi meie maja elu hooldekodule omane, seetõttu nimetaksin Tammiku Kodu lihtsalt ühiskoduks.

Alati ei ole aga õnnelikuks eluks vaja ei ilu ega hubasust, vaid oma kodu ja lähedasi enda ümber. Seda ühiskodu siiski anda ei suuda. Ka hooldaja peab end hoidma läbipõlemise eest kui hoolealune oma tujusid tema peal maandab. Igaüks ei peagi seetõttu hooldajana kaua vastu. Algul tullakse tööle rõõmuga, hiljem võib see asenduda meeleheitel, õppides tundma nii suurt inimhingede vastuolulisust.

Tammiku Kodu elukaravan liigub edasi, olgu arvustajaid palju tahes. Kusagil peab ju elama kui oma kodus enam kuidagi hakkama ei saa või mis kõige hullem, kui seda oma kodu polegi olemas. Omalt poolt arvan, et Tammiku Kodu on päris kena paik elamiseks. (3.4.)

3.3.5. Tammiku Kodu laiienes

Juba mõnda aega olid Tammiku Kodus kõik kohad pidevalt täis. Midagi oli vaja ette võtta. Selleks ettevõtmiseks osutus Tammiku Kodu laiendus 5-toalise korteri näol Roela keskuses 2003. a.

Ehkki Tammiku Kodu asukoht Obja külas on küllaltki soodne, kuna seal on piisavalt vaikust ja loodust, ei sobi see asukoht siiski kõikidele toimetulekuraskustes vanuritele ja puudega inimestele. Osad inimesed vahetaksid oma suure korteri väikese toakese vastu samaväärsetes tingimustes. Selliseks ainuvõimalikuks vahetusvariandiks saab olla vaid oma tuba mugavustega korteris alevikus.

Nüüd ongi nii välja kujunenud, et kes vajavad ööpäevast hooldust, nendele pean sobivaks kohta Tammiku Kodus Obja külas. Kes aga saab öösel ise hakkama, nende jaoks on parem elukoht Tammiku Kodu korter.

Korteri perenaise Tiiu Mäe lepinguline tööaeg on 40 tundi nädalas. Selle aja sees ta koristab, peseb ja triigib pesud, teeb süüa, kaunistab, suhtleb, otsib abi jne. Toitlustaja Saima Kalme toob kohale toidukraami. Juhataja hoolitseb rohtude, arstiabi, võimalusel meelelahutuse ja paljude muude probleemide lahendamise eest.

Loomulikult on parim koht elamiseks oma päris kodu, aga kui ise enam toidutegemise või puhtusepidamise ning majapidamistöödega hakkama ei saa, siis Tammiku Kodu koos oma filiaali Järve 2-10 korteriga ei olegi minu arvates sugugi halb koht oma elupäevade edasiseks veetmiseks. Hoolealuseid abistav personal teeb oma tööd südamega ja ühtki kaebust ei lasta lahendust otsimata kõrvust mööda.

Kui nüüd mõni toimetulekuraskustes inimene või tema lähedane arvab, et Tammiku Kodu korter on edasi elamiseks parem kui Tammiku Kodu ise, siis mina seda ei arvaks. Kõik tuleb otsustada lähtuvalt inimese vajadustest. Korteri on küll mugavustega ja asub keskses, aga Tammiku Kodu on see-eest rohkem looduse sees, seal saab elanik tahtmise korral ka ise midagi aias teha ja seal on küllaltki nägus. Sel kevadel saime maha ka kõikidele tänapäeva nõuetele vastava kõõgi kapitaalremondiga. Ka üritusi toimub rohkem just Tammiku Kodus. Muidugi püüame hakata ühendama mõlema kodu koosveetmisi. (3.5.)

3.3.6. Tammiku Kodu tegemised aastal 2004

Nelja aasta jooksul on Tammiku Kodu saavutanud ligilähedaselt oma õige näo. Eks iga aasta toob midagi uut, aga praeguseks on enam-vähem kindlustatud normaalne elatustase kõikide sanitaarsete ja turvalisuse tagamise normide täitmisega. Kui varem oli Tammiku Kodus ratastooliga kõikide eluks vajalike toimingute tegemine takistatud, siis alates selle aasta kevadest seoses invasanitaarsõlme valmimisega on majas igati normaalne elu ka igasuguse tugiraami ja ratastooli kasutajail. Kuna majaelanikud elavad esimesel korrusel, siis on ka õues käimine lihtsustatud. Selline väike turvaline õdus majake jättis rahulolu tunde ka Tammiku Kodu kevadel külastanud regionaalminister Jaan Õunapuule.

Tammiku Kodu võivad külastada kõik, sest iga külaskäik on igapäevast rutiini raputav. Seetõttu kutsusime vanurite päeval endile külla Roela pensionärid, kuna esinema soovis meile tulla Ervin Lillepea. Ta meenutas oma lauludega, mis kõik elus on olnud ja „unustas“ ennast laulma tavapärasest pikema laulutsükliga, kuna kuulajaskond oli nii lummatud.

Samalaadne, aga teise alatooniga oli pisikeste lasteaiapäkapikkude külaskäik Tammiku Kodusse. Lapsed ja vanad sulasid nii kokku, et enam ei saanud aru, kas olid pisikesed tulnud külla vanadele või oli see sootuks vastupidi, memmed-taadid külastasid lapsi nende lasteaias. Arvan, et siiras rõõm oli mõlemapoolne.

Nendest rõõmukäikudest saab osa ka Tammiku Kodu kannatlik kaader, kelle käe all saab vanainimene, olles lahti rebitud päris kodust, tundma uut elumõtet.

Et elu saaks hooldekodus üldse toimuda ja edasi areneda, on 2004. aasta Tammiku Kodu kohamaksumus 3400 krooni kuus. See koosneb inimese 90%-lisest pensionist, laste poolt (kellel on) makstavast osamaksest ja suures osas valla poolt juurdepandavast summast. Tänuväärne on annetajate tegevus. Kuna maja on enamasti pilgeni täis, siis saavad Tammiku Kodusse toimetulekuraskuste korral elamaasumist taotleda ainult oma valla vanurid ja puudega inimesed. (3.6.)

3.3.7. Tammiku Kodu tänab

2004. a. jõulude eel oli Tammiku Kodus palju elevust. Lisaks maja eelarvest planeeritud pakkidele tuli rahasaadetus Soomest perekond Tammileholt. Ametiga tutvuvad sotsiaaltöö eriala praktikandid käisid läbi Tammiku Kodu hoolealused, võtsid soovid ja tegid neile annetatud raha eest kingitused, mis 24. detsembril jõulutaadi saadiku käest välja lunastati. Perekond Tammilehto on kõikidel Tammiku Kodu eksisteerimise aastatel üllatanud enne jõule kenakese rahasummaga, mille eest eelnevatel aastatel on ostetud majale vajalikku tehnikat.

Enne jõulupühi tõid OÜ Lõnga Liisu lahked naised Tammiku Kodule imekenad rahvuslikud soojad kampsunid. Valik oli nii rikkalik, et jätkus igale maitsele ja figuurile. Nüüd on Tammiku Kodu elanikel rahvuslike kampsunite näol kena siduv esindusriietus.

Aastavahetuse eel käis Tammiku Kodu elu ja probleemidega tutvumas volikogu esimees ja riigikogu liige Vello Tafenau.

Igal aastal, ka eelmiste jõulupühade ajal viis majas läbi jõulujumalateenistuse Viru-Jaakobi koguduse diakon Tarmo Linnas.

Vallavanem Toomas Väinaste esineb lauluga 2005. a.

Head aastalõppu käis soovimas vallavanem Toomas Väinaste.

Tammiku Kodu tänab headuse ja tähelepanu eest! (3.7.)

3.4. Eduard Vilde nimelise kirjandusauhinna laureaadid

1965. aastal, kui tähistati Eduard Vilde 100. sünniaastapäeva, asutati kirjaniku nime kandvas kolhoosis iga-aastane Vilde-nimeline kirjandusauhind tunnustamaks parimat kirjandusteost maainimest huvitava uudiskirjanduse hulgast.

Täna on saanud see Vinni valla Eduard Vilde nimeliseks kirjandusauhinnaks.

Laureaadid:

- 1965 Rudolf Sirge „Maa ja rahvas“
- 1966 Hando Runnel „Maa lapsed“
- 1967 Mats Traat „Koputa kollasele aknale“
- 1968 Ott Kool „Tähed allikas“
- 1969 Väino Ilus „Tuulekülvid“
- 1970 Veera Saar „Ukuaru“
- 1971 Mats Traat „Tants aurukatla ümber“
- 1973 Egon Rannet „Kivid ja leib“
- 1975 Aimee Beekman „Kuradilill“
- 1977 Jüri Tuulik „Meretagune asi“
- 1978 Väino Ilus „Kinsli peremehed“
- 1980 Mats Traat „Puud olid, puud olid...“

- 1981 Kalju Saaber „Härgamisi“
- 1982 Madde Kalda „Seitse tähte taeva Sõelas“
- 1983 Lehte Hainsalu „Tere õhtust. Kuidas elate?“
- 1984 Arvo Valton „Üksildased ajas“
- 1985 Rein Põder „Hilised astrid“
- 1986 Albert Uustulnd „Tuulte tallermaa“
- 1988 Veera Saar „Kraakuvi mägi“
- 1989 Hando Runnel „Laulud eestiaegsetele meestele“
- 1990 Nikolai Baturin „Karu süda“
- 1991 Valeria Ränik „Orb“, „Ellujäämine“
- 1992 Kalju Saaber „Punaselageda saaga“
- 1993 Leelo Tungal „Ainus kangelastegu on naeratus“
- 1994 Endel Nirk „Siin maa peal“
- 1995 Peeter Urm „Siinpool paradiisi“, „Provintsiarst“
- 1996 Arno Kasemaa „Rannamännid“
- 1997 Veera Saar „Kodutee“
- 1998 Lehte Hainsalu „Viis minutit enne vihma“
- 1999 Ellen Niit „Paekivi laul“
- 2000 Henn Mikelsaar „Ristiratast“
- 2001 Nasta Pino „Vaikne on“
- 2002 Mart Kivastik „Hinged lähivad“
- 2003 Doris Kareva „Mandragora“
Kersti Tormis – eripreemia luuleraamatu
kujunduse eest
- 2004 Eeva Park „Lõks lõpmatuses“
- 2005 **Viiu Härm „Õhuaken“ (5.1.)**

Vilde kirjandusauhinna eestvedaja
Endel Molotok koos luuletaja Doris
Karevaga 2003. a.

3.5. Vinni – Aasta Koolitussõbralikum Omavalitsus 2003

Alates 1998. aastast viiakse Eestis läbi täiskasvanud õppija nädalat (TÕN). Nii on 6.-12. oktoobrini toimuv nädal järjekorras juba kuues. Nädala peateemaks on elukestev õppimine ja enesetäiendamine.

Täiskasvanud õppija nädal ei ole ühekordne kampaaniaüritus, vaid on aeg kokkuvõtete tegemiseks ja uute sihtide seadmiseks. TÕN-i üritused aitavad teadvustada kõigis Eestimaa inimestes elukestva õppe tähtsust.

Traditsioonilisel aasta tublimate väljaselgitamisel sai tunnustuse osaliseks ka Vinni Vallavalitsus, kes tunnustati maakondliku komisjoni poolt Aasta Koolitussõbralikumaks Omavalitsuseks 2003.

Vinni Vallavalitsus väärtustab ja toetab valla elanike osalemist elukestvas õppes. Kuus omavalitsuse ametnikku õpivad kõrgkoolis. Mõistes õppimise vajalikkust, on loodud kõigile head võimalused raamatukogu ja internetipunkti kasutamiseks. Täiskasvanud õppija nädala

ürituste kaudu avaneb võimalus propageerida elukestvat õpet laiemalt – panna inimesed tegutsema ning uskuma oma võimetesse. (3.13.)

3.6. Lõputult arutada ei saa

2005. a. teist ametiaega alustav Vinni vallavanem, valimistel maakonnas rekordilise hääletusaagi kogunud (525) Toomas Väinaste, sõnastab oma põhimõtte – lõputult asju arutada ei saa, tuleb tegutseda kiiresti nii suuremaid küsimusi lahendades kui ka avaldustele vastates.

Rahumeelne õhkkond on olnud Vinnis meie kõigi tööd soodustav tegur. Peab lihtsalt teadma, mis ülesanded on volikogul, mis vallavalitsusel. Me ei sekku üksteise töö valdkondadesse. Valla juht on ikka vallavanem, kui volikogu esimees hakkab teda segama, siis ongi kord käest ära ja tülid majas. Tähtis on, et ka vallaelanikud seda põhimõtet mõistaks.

Oma valimiste eelses artiklis kirjutasin ka, et ega mul olegi midagi erilist rahvale lubada. Me läheme lihtsalt selle tööga edasi, mis juba pooleli, mis on vallaelanikele iga päev näha.

Turistid Võhus 2001. a.

Ma olen Keskerakonna liige, Vinni 21-liikmelises vallavolikogus on uuel koalitsioonil nii Keskerakonnal kui ka Rahvaliidul – 9 kohta.

Kui ma ligi neli aastat tagasi siia tulin vallavanemaks, siis astusin Keskerakonda. Olgem ausad – kui valla tegevjuht ei tee enesele selgeks, kuhu ta kuulub, siis toetust pole ju ka. Ma pean silmas toetust kogu valla tegemistele. Parteitu vallajuht jääb suurtes võimukoridorides valla plaane tutvustades lihtsalt üksi, jääb kõigi tõugata, ole kohapeal nii hea spetsialist, kui tahad.

Kui me räägime suurtest projektidest, siis keegi valitsusest peab sinu projekte aktsepteerima ka. Teine asi on see, et kui riigilt summasid taotleme, kas eelarvest või lisaeelarvest, siis need ka tulevad. Täna on need toetused Vinnil olemas. Veel kahelt poolt – Keskerakonnalt ja Rahvaliidult.

Sellepärast ongi praegune koalitsioon Vinni vallas kohalikule elanikule kõige kasulik, just see, mis valda kõige kiiremini edasi arendab.

Tänavu aasta riigi lisaeelarve võeti vastu teatavasti pärast kohalikke valimisi, et ei oleks valimispropaganda maiku juures. Meie saame lisaeelarvest 1,5 miljonit krooni spordikompleksile, 0,5 miljonit Tammiku Kodule (hooldekodu). See oli Keskerakonna poolt. Rahvaliit toob lisaks 0,9 miljonit valla koolidele ja 0,5 miljonit krooni Pajusti Rahvamajale.

Vinni valla tänavu aasta eelarve on 55 miljonit krooni. Vaatame selle numbri taustal riigilt tulevaid lisasummasid. Lisaeelarvest tuleb ju suur raha!

Kui riigi poolt on haridus normaalselt rahastatud, kui kohalike teede remondiks ettenähtud summad tõusevad, siis saab korda ju infrastruktuuri, mis annab inimestele kindlustunde, et nad on elujõulise omavalitsuse kodanikud, et nad oleks siia sisse kirjutatud ja seega laekuks ka nende tulumaks Vinni eelarvesse. Näiteks kohalike teede ehituseks lubas riik senist

summat kahekordistada. Meil on vallas umbes 550 km teid. Tänavu saime riigilt nende korrashoiuks 1,08 miljonit krooni. Selle rahaga suurt ära ei tee, aga vallaelanik näeb, et nüüd juba teedel vähemalt toimetatakse.

Need valdkonnad on riigipoolse rahastamisega kaetud. Ise maksame valla eelarvest koolide huvialaringide eest niikuinii, teeme korda raamatukogud ja laste mänguväljakud, ehitame n-ö kergliiklusradasid, mida kasutatakse samuti sportimiseks jne.

Ettevõtluse juurdetoomiseks on vallas omad kulud.

Me oleme Tudusse ja Roelasse püüdnud esmalt vastavaid tingimusi luua.

Tudus on nüüd puhastusseadmed ja kanalisatsioon, vana metsakombinaadi plats on siledaks planeeritud, et saaks sinna mingi tööstuse rajada. Ma ei mõtle toorainemahukat ja suuri transpordikuluseid nõudvat tööstust, vaid näiteks paarikümne töökohaga.

Kõigepealt: puhastusseadmed ja elektritarbimisvõimsused. Siis võimalik töötajaskond: kas on ümberõppimisvõimelisi inimesi, kas juurde tulevatele inimestele oleks kortereid pakkuda jne. Nüüd on korterid ka olemas. Seega on Tudus ja Roelas olemas koolid, sidejaoskonnad, raamatukogud, klubid, arst käib – kõik eluks vajalik.

Roelas kipub koolis laste arv vähenema, aga me loome tingimused ettevõtluseks, et mõned pered saaks juurde tulla.

Elukeskkonnana on ju meie vald ideaalilähedane, aga tööl käivad meie inimesed Rakveres, Tallinnas, viimasel ajal ka Soomes ja Norras.

Kindlasti tuleb väljastpoolt valda tööinimesi sisse tuua, praegugi käivad inimesed kaugemalt siia tööle.

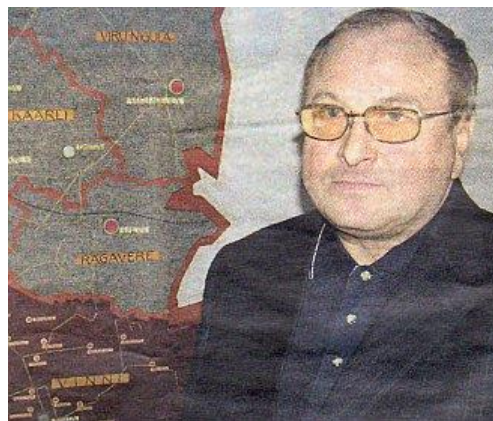
Muu hulgas ka kogu valla heakorrastamine on suunatud ettevõtlusele, nii näeb võimalik huvitatud ettevõtja samuti, et siin vallas saab päris hästi ja mugavalt elada. Kõik on omavahel seotud.

Ma ei luba maaelu osakaalu suurendada, aga säilitada tahaks küll nii, nagu täna on.

Millised on suuremad lähiaja ehitised?

Vallale kuuluvasse spordikompleksi peab jätkuvalt investeerima. Nimelt on vaja ehitada juurde kompleksi kolmas korrus, et sinna saaks veel külastajaid majutada, korralikud toad ja konverentsisaali peab ehitama. Nii et spordikompleks areneb sporditegemise kõrvalt ka konverentsiturismi poole. Me taotleme riigieelarvest selle ehituse jaoks järgmiseks aastaks raha. Muidugi on siin ka valla omaosalus.

Lähematel aastatel on vaja välja ehitada Inju Lastekodu jaoks viis ühepereelamut 40 lapsele. Täna oleme maakonna arengukavas nende ehitustega sees. Sotsiaalministeeriumiga on esialgne jutt, et pool ehitatakse riigi, pool valla rahast. Mis mõisast saab? Kui leiame mõisa jaoks

Optimistlik ja populaarne Vinni valla-
vanem Toomas Väinaste jätkab valla
juhtimist 2005. a.

vahendeid kas projektide summadest vm, siis jätame selle vallale. Kui otsustame, et seda mõisat on vallale vaja.

ISPA vee- ja kanalisatsiooniprojekt on praegu läbirääkimiste faasis, pole veel selge, kui suure rahaga seal saab arvestada. Aga see on tähtis projekt, taolist mastaapset torustikku ükski omavalitsus oma rahaga paigaldada ei suuda.

Kõikvõimalikud remondid vallas muidugi jätkuvad. Ausalt öeldes, ma olen positiivse ellusuhtumisega inimene, pealegi – püüan kõiki asju lahendada võimalikult kiiresti. Midagi ei tohi edasi lükata, lõputult arutada ja siis ehk alles kolme aasta pärast teha. (3.9.)

KOKKUVÕTE

Oma kodu-uurimistöö „Vinni vald 1990-2005“ koostamisel sain teada palju uut Vinni vallast ja tema inimestest.

1980. a. keskpaigaks oli nõukogude süsteem jõudnud majanduslikku, poliitilisse ja sotsiaalsesse kriisi. Üha enam leidis inimesi, kes julgesid ise arvata ja mõelda, üha sagedamini juleti oma arvamus või seisukoht välja öelda. Ka kohtadel, külanõukogudes hakati mõtlema, miks ei võiks hakata tegema uuenduslikku poliitikat. Üks uuendusmeelsetest oli ka 1987. a. suvel Vinni külanõukogu täitevkomitee esimehena tööle asunud Jüri Allikalt. Idee taastada oma-valitsus oli tema toetajateks Vaive Kors, Mirjam Selli, Arvo Haas, Lembit Kaljuvee, Edgar Savisaar jt. 1990. a. oli külanõukogul oma eelarve, maakonnalt oli üle võetud külanõukogu territooriumil asuvad viis kooli, neli meditsiinasutust ja kuus raamatukogu. Kuna Vinni külanõukogu oli sellel alal üks esimesi vabariigis, tekitas taoline ületulek umbusku. Kogu 1990. a. kulus külanõukogus ettevalmistustööle valla juriidilise staatuse kinnitamiseks ja 13. septembri istungjärgul võisid rahvasaadikud tõdeda, et sisuliselt on lõppenud ettevalmistused üleminekuks vallale. Vinni vald sai omavalitsusliku staatuse 1. novembril 1990. a.

Maaelu igakülgsel arendamisel ja vallarahvale inimlike elu- ja töötingimuste loomisel on oluline vallavolikogu ja vallavalitsuse tihe, teineteist arvestav koostöö. Tuleb ju vallavalitsusel ellu rakendada volikogus vastuvõetud seadused-otsused, nagu selgub valla põhimäärusest. Volikogu tööd on pikka aega juhtinud Vello Tafenau.

Vallarahval on olnud võimalik korraldada oma esindajate kaudu valla elu. Töö tulemuslikkus ja saavutused olenevad suuresti majanduslikust olukorrast. Valla arengu seisukohalt on oluline ettevõtluse arendamine ja uute töökohtade loomine. On püütud luua tingimusi. Tudus on puhastusseadmed, kanalisatsioon ja elektritarbimisvõimsused, Roelas ja Tudus on valla korterid (ning heakorrastamine on suunatud ettevõtlusele). Kõik on omavahel seotud.

Teine peasuund on inimene ja tema elukeskkonna parandamine. Vinni vallal on edukalt töötanud osavallad. Piirkonnad said juhid, kelle igapäevatööks sai kohaliku elu korraldamine. Inimese elukvaliteet kohtadel ei tohi langeda. Vald on panustanud lisaks koolide, lasteaedade, raamatukogude, klubide kaasajastamisele ka teistele inimeste olulistele objektidele nagu arstipunktid, apteegid, külapoed, Viru-Jaagupi ja Tudu kirikud ning Tammiku Kodu. Igas piirkonnas on kaasaegne raamatukogu koos avaliku internetipunktiga. Vallaasutused on koondatud ühte majja põhimõttel – üks tee, mitu asja. Nii on Tudus, Roelas, Viru-Jaagupis.

Valla suuremad lähiaja ehitised: vallale kuuluvale spordikompleksile ehitada juurde kolmas korrus, Inju Lastekodu jaoks ehitada viis ühepereelamut 40 lapsele, ISPA vee- ja kanalisatsiooniprojekt on läbirääkimiste faasis, tööd jalgrattatee ja staadioni rajamisel ja jätkuvad kõikvõimalikud remondid.

Vinni vald on muutunud viieteistkümne aastaga tugevaks vallaks.

KASUTATUD ALLIKATE JA KIRJANDUSE LOETELU

1. Kirjalikud allikad

1.1. Käsikirjad

- 1.1.1. Jaanimägi, Ilmo. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.2. Katman, Einar. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.3. Madis, Gustav. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.4. Mee, Rein. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.5. Nurk, Tõnis. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.6. Org, Riine. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.7. Selli, Mirjam. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.8. Tafenau, Vello. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.
- 1.1.9. Vinni valla arengukava. 1990. lk. 2.
- 1.1.10. Väinaste, Toomas. Kirjalikud mälestused. 2005. Säilitatud Roela Põhikoolis.

2. Suulised andmed

- 2.1. Kors, Vaive. Vinni Valla ametnik, vallasekretär.

3. Perioodilised väljaanded

- 3.1. Allika, Ülle. Tammiku Kodus on endale uue kodu leidnud neli hoolealust // Koduvalla Sõnumid. 2001. jaanuar.
- 3.2. Allika, Ülle. Tammiku Kodus peeti lahtiste uste päeva // Koduvalla Sõnumid. 2001. mai.
- 3.3. Allika, Ülle. Aastavahetus Tammiku Kodus // Koduvalla Sõnumid. 2002. jaanuar.
- 3.4. Allika, Ülle. Tammiku Kodu uues kuues // Koduvalla Sõnumid. 2002. september.
- 3.5. Allika, Ülle. Tammiku Kodu laienes // Koduvalla Sõnumid. 2003. september.
- 3.6. Allika, Ülle. Tammiku Kodu tegemised aastal 2004 // Koduvalla Sõnumid. 2004. detsember.
- 3.7. Allika, Ülle. Tammiku Kodu tänab// Koduvalla sõnumid. 2005. jaanuar.
- 3.8. Molotok, Endel. Vinnil vallapaberid käes // Vinni Valla Uudised. 1990. detsember.
- 3.9. Mõttus, Illar. Toomas Väinaste: lõputult arutada ei saa // Kuulutaja. 2005. november.
- 3.10. Pakkanen, Hilje. Pikk tee omaavalitsuseni // Koduvalla Sõnumid. 2002. veebruar.
- 3.11. Riigi Teataja Lisa. 1998. oktoober. Vinni valla põhimäärus lk. 10462-10469.
- 3.12. Tafenau, Vello. Volikogu tööst aastatel 2002-2005 // Koduvalla Sõnumid. 2005. september.
- 3.13. Vinni – Aasta Koolitussõbralikum Omaavalitsus 2003 // Koduvalla Sõnumid. 2003. september.
- 3.14. Väinaste, Toomas. Mis tehtud, mis teoksil // Koduvalla Sõnumid. 2002. juuni/juuli.
- 3.15. Väinaste, Toomas. Vallavanem annab aru // Koduvalla Sõnumid. 2004. september.
- 3.16. Väinaste, Toomas. Valla arengu tagab ettevõtlus // Koduvalla sõnumid. 2003. jaanuar.

4. Kirjandus

- 4.1. Me elame veel. Vinni Vallavalitsus. OÜ Infotrükk, 2002, lk. 12-26.

5. Internet

5.1. www.vinnivald.ee

6. Fotod

6.1. Allika, Ülle erakogust

6.2. Mõttus, Illari erakogust

6.3. Pakkanen, Hilje erakogust

6.4. Tundmatute autorite fotod. Säilitatakse Vinni vallamajas